

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za izozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštno hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo

Cestni odbori in Zbornica za trgovino, obrt in industrijo so imeli člane, izvoljene še pred vojno. Klerikalci so živahno branili zastarelo stanje. Kako so skočili, ko sem izposloval razpust prvega cestnega odbora (Bled) in za njim razpust cele vrste teh odborov. Zlasti hudo jim je bilo za črnomaljskim cestnim odborom; ko pa je padel še ribniški s svojo grdo korupcijo, je bil ves klerikalni tabor pokonci. Novi možje po cestnih odborih pometajo stare smeti. Težko dediščino so prevzeli.

SLS je s pomočjo radičevcev dolgo zavračevala nove volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. V vseh večjih stvarih so radičevci priprave SLS. Če pa gre proti samostojnim demokratom, takrat slepa strast zmeša gg. Puclja in Prepeluha, ki letita na klerikalnem migljaj kamenje metat v SDS. Že prav! Spoznali smo ta dva gospoda do kosti.

Volitve v Zbornico se bodo vršile po treh odsekih: trgovskem, obrtnem in industrijskem, kojih vsak voli po 16 članov in prav toliko namestnikov in je vsak razdeljen v štiri oddelke (kategorije) po višini davka. Vsak oddelek voli po 4 člane. Industrija ima vsega skupaj 391 volilcev, a plača največji del zbornične doklade. Trgovina ima volilcev že pred potekom reklamacijske dobe 9511 (prvi oddelek 341, drugi 1225, tretji 1295, četrti 6650), obrtni odsek pa celo 23.071 (prvi oddelek 866, drugi 1072, tretji 2992, četrti 18.141). Volitve se bodo vršile pismeno z odpošiljanjem listin in glasovnic, z navadno pošto brez podpisa. Volilne listine pa se dostavijo volilcem rekomandirano. Polkandidatov mora biti iz mariborske, pol iz ljubljanske oblasti, od slednjih zopet polovica iz same Ljubljane.

Sprva se je mislilo, da pojdejo te volitve brez boja. Naša SDS je izjavila željo, da bi trgovske in obrtniške strokovne organizacije same postavile kandidate, pri katerih naj se ne bi gledalo na stranko, ampak na sposobnost, dosedanje delo za stan in veselje za bodoče delo v prid našemu gospodarstvu. To pa ni bilo po volji SLS, ki hoče povsod gospodovati in zanesti povsod strup svoje avtonomistične politike. Če nima vsega v roki, rajši vidi, da vse vrag vzame. Tako je dr. Korošec v Domžalah naznanil vsej javnosti, da mora SLS dobiti v

roke Zbornico. Pohvalil se je, da je SLS že pridobila zadevne pomočnike. Kaj pravite, kdo podpira SLS, da spravi Zbornico pod farovško kopito? Seveda radičevci, bivši napredni SKSarji, ki so danes farovski podrepaniki in nič drugega. In kdo še? Radikalni, to so tisti, katere sicer SLS ošteva, da so kožo potegnili čez ušesa davkoplačevalcem. Lepa družba, kajne?

Jaz samo obžalujem tiste bивše naprednjake, ki so leta 1920. prestopili v Samostojno kmetijsko stranko. Tedaj so slovesno prisegali, da bodo vedno naši zvesti zavezniki proti klerikalstvu in da se bodo vedno borili proti njim. Časi se izpreminjajo in z njimi značaji, in tako vidimo na klerikalnem bojnem oklicu proti strokovnim organizacijam obrtnikov in trgovcev zraven radovljiskega «boga» Vinka Resmana podpisane nekdanje naprednjake Franca Hajnrharja

Preganjanje slovenske duhovščine in druga žalostna dejstva

Ni še dolgo tega, ko je «Slovenec» prinesel naslednjo žalostno vest iz zasužnjene Primorja:

«Pomanjkanje slovenskih duhovnikov v Gorici. Porejunktulo, ki je bila združena s svečanostmi o priliki otvoritve frančiškanskega leta, so obhajali v kapeli na Kostanjevici v Gorici prav slovesno. Slavnosti se je udeležil sam goriški nadškof. Z dežele je prišlo izredno mnogo ljudstva, da opravi sv. opravila. A slovenskih spovednikov ni bilo. Le par jih je znalo po par slovenskih besed. Verniki so opravili pobožnost kakor v skrajni sili, ko se mora katoličan zadovoljiti s spovednikom, ki ne pozna njegovega jezika, in so zapuščali priljubljeno Kostanjevico z grenkimi čustvi. Slovenski patri so bili izgnani. Vera se je morala ukloniti politiki in nedvomno zaradi tega zelo, zelo trpi in to ne samo v Gorici, ampak tudi v mnogih drugih krajih na Primorskem.»

«Slovenec» je glavni klerikalni list, čigar gospodar je sam ljubljanski škof dr. Jeglič. Nihče torej ne more dvomiti o istinitosti gornje vesti in o žalostnih dejstvih, ki so v tej novici navedena. A ta dejstva so naslednja:

Na Goriškem in vobče v Primorju vedno bolj zmanjkujejo slovenski duhovniki, ker jih izpodrivajo laški, ki vobče ne razumejo slovenskih vernikov. Slovenski duhovniki in patri so bili izgnani — vera se je morala umakniti politiki!

Da, prežalostna je ta stvar, o kateri smo tudi mi že zadnje govorili v «Domovini», kjer pa smo tudi povedali, kdo je kriv preganjanja slovenskih duhovnikov in kdo vsa ta preganjanja dopušča.

Rimsko vrhovno cerkveno oblastvo ni mignilo niti z mezinom, ko so fašisti pretepali narodno-

(«Heinrichar»?) iz Škofje Loke in gostilničarja Ivana Lipovška iz Maribora. Od stopnje do stopnje vleče radičevce navzdol sovraštvo.

Izdajstvo radičevcev, ki podpirajo SLS na vseh poljih, zlasti na šolskem, zdaj pa tudi pri raznih volitvah, nam je samo nauk, da, kar je slabega odpadlo, pojde nazadnje vse v klerikalni tabor. Boljši pa bodo sami uvideli, da za naprednega človeka ni prostora med radičevci. Mi pa se zanesimo na sebe, svojo moč in svojo delavnost. Kajti toliko bomo veljali, kolikor bomo delali.

Med tem neodvisne strokovne obrtniške organizacije pod vodstvom starih strokovnih borcev in trgovski gremiji pod vodstvom dobrih strokovnjakov postavljajo kandidate za Zbornico. Mi ostanemo pri svojem sklepu, da kandidatov ne postavi politična stranka. Pač pa nas klerikalno vpitje pozivlja, da krepko pomagamo in da ne dovolimo, da bi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo postala konsumarsko-mežnarska podružnica.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

zavedne slovenske duhovnike v Primorju in Istri. Zdaj, ko sta se Vatikan in fašizem naravnost pobratila, ustrezajo rimski cerkveni krogi vsem fašistovskim željam in zahtevam, dopuščajo izganjanje poslednjih slovenskih duhovnikov in patrov ter jih nadomeščajo z laškimi.

Preganjanje duhovništva ne more biti hujše, kakor se to dogaja z našimi duhovniki pod Lahi. In vera se politiki in nasilju nikjer ne umika tako kakor onstran meje, kjer imajo papeža italijanskega rodu in kjer so vsi visoki cerkveni dostojanstveniki zagrizeni Italijani. Oni zatorej ravno dušno dopuščajo preganjanje slovenskih dušnih pastirjev, ker se dobro zavedajo, da bo zasužnjeno slovensko ljudstvo izgubilo vsako narodno zavest, čim prej bo iztrebljeno slovensko duhovništvo in učiteljstvo.

Dogodki v Mehiki niso napravi nasiljem v Primorju in Istri niti senca. In vendar, glejte, so naši klerikalci še nadalje bolj zanimajo za «Meksikajnarije» kakor pa za rodne brate onstran meje. Klerikalni listi niti z besedico ne obsodijo nasilstev, ki se godijo nad Slovenci pod Lahi. Vest, ki smo jo zgoraj citirali, je redka izjema, ki mnogo pove, a še ta je bila v «Slovencu» tako drobno natisnjena, da je med klerikalnimi bralci gotovo ostala neopažena. Drugače v «Slovencu», «Domoljubu», «Slovenskem Gospodarju» in ostalih klerikalnih listih vobče ne najdete članka, ki bi obsojal postopanje fašistov in Vatikana. Kajpak, o «Meksikajnarijih», tisto pa! Kar cedijo se klerikalni listi zadnje čase od samega sočutja za mehiškansko duhovščino, ki je tri sto let neomejeno gospodovala kakor v srednjem veku, iz-

mozgavala ljudstvo, se šopirila v bogastvu in zatirala vsak napredek. In zdaj, ko je mehikanska vlada začela odločno izvajati zakone in postave, ki določajo, da privandana duhovščina ne sme več uganjati samopašnosti v Mehiki, se je ta družba začela upirati oblastvom, bujska ljudstvo in povzročila krvave spopade. Taka je resnica, ki bo kmalu jasna pred vsem svetom, kajti tista duhovniška gosposka, ki v Mehiki ni doma in zato torej nima tam nič iskati, bo hočeš-nočeš morala ven, a domača duhovščina se pa itak spoprijaznjuje z vladnimi odredbami, ker vidi, da so tudi njej v prid.

Zavijanje klerikalnih listov o »mučeništvih« tuje duhovščine v Mehiki je hinavsko. Seveda, o Mehiki si klerikalci upajo pisati najbolj krvave zgodbe, misleč: Mehika je daleč tam preko slane luže, zatoj lahko pišemo tako, da bodo bralnim bralcem šli kar lasje pokonci. O preganjanjih na Primorskem pa molčijo in namesto, da bi udrihali po fašistih in rimskih visokih cerkvenih gospodih, raje proglašajo nas za brezverce, ker sodimo in pišemo pravično in ker nas narodna čustva vežejo bolj do zaslužjenih bratov kakor pa do »Meksikajnarjev« onstran slane luže.

Pomenili se še bomo o tem, ker je čas, da razkrinkamo hinavščino in rimsko podrepništvo naših klerikalcev.

Politični pregled

V nedeljo so se v Srbiji in Črni gori vršile občinske volitve. Rezultat je bil presenetljiv posebnost radi tega, ker so

radikali izgubili beograjsko občino,

ki so jo imeli dolga leta v rokah. Doživeli so poraz radi razdvojenosti radikalnih list in zmagali so Davidovičevi demokrati. Tudi na deželi so radikali izgubili nekoliko občin, toda razmeroma so se vzdržali na isti črti kakor doslej.

Zdaj ko je končana agitacija za občinske volitve, se pričinja novo živahno gibanje okrog vlade. V sredo so

dospeli na Bled: predsednik vlade Uzunović, zunanji minister dr. Ninčić, minister za šume in rudnike dr. Nikić ter Stepan Radić,

kar znači, da so se pred kraljem začele reševati pereče notranje- in zunanje politične zadeve. Odnosaji med radikali in radičevci so zadnje čase tako omajani, da zahtevajo nujno razčiščenje. Stepan Radić terja odstop ministra dr. Nikića, a radikali ga ne dajo. Nadalje stavlja Radić še razne druge zahteve, ki jih radikali odklanjajo. Razume se, če bi Radić bil tak korenjak v dejanju, kakor je v besedah, bi enostavno odpoklical svoje ministre in povzročil krizo vlade. Toda v bojazni, da bi se utegnila nova vlada sestaviti brez njegovih ljudi, raje robanti in popusti, kar bo nedvomno storil tudi tokrat po konferenci na Bledu.

Pa tudi radikali ne ostajajo Radiću nič več dolžni grobosti, marveč mu vračajo

miho za drago,

kakor sta to posebno ostro napravila znana radikalna veljaka dr. Laza Marković in dr. Voja Janjić, ki sta v nedeljo na shodu v Mostarju udrihala po Radiću, da se je kar kadiilo. Zatrtila sta tudi, da bosta Radića zaradi neprestanega klevetanja spravila

na obtožno klop.

No, istočasno pa je Stepan Radić govoril na Krškem polju, kjer je vnovič udrihal po radikalnih magnatih, označujoč jih za korupcijsko bando. Mar ni pristrčno takšno sporazumaštvo? Komedija pa postaja tem ljubeznivejša, ker sta Stepan Radić in dr. Laza Marković skupno določena za člana delegacije

pri skorajšnjem zasedanju Zveze narodov v Ženevi.

Možaka, ki se gledata kakor pes in mačka, bosta torej v jeseni pred vsem svetom zastopala našo državo. O, to bi bilo za smeh, če ne bi bilo v sramoto nam vsem!

Pa se ljudje čudijo, kako da radikali navzlic vsemu držijo Radića. Ej, stvar je enostavna: izigrati ga hočejo in blamirati tako, da ga živ krst ne bo več pogledal. In res je, da jim to polagoma uspeva. Odkar ga je stražnik privlekel iz luknje v zidu, je Radić izgubil ugled v vsem zunanjem svetu. Zdaj

ugaša njegova slava tudi doma. Včasih, ko je pridigal republiko, so ljudje drli na njegove shode kakor koza na sol. Dandanes pa so Radičevi shodi vedno bolj mrtvi, ker se ljudstvo naveličuje njegove gostobesednosti. Trumoma odpadajo od Radića seljaki na Hrvatskem in v Bosni. Samo nam Slovencem je ostalo prihranjeno, da smo tudi v tem pogledu za cokljo, ker gg. Pucelj in Prepeluh ravno zdaj ob Radičevem propadanju v vseh drugih krajih skušata v Sloveniji razširiti njegovo medlo slavo. Toda stvar jima ne uspeva.

Kmetijski praznik na Krškem polju

je v nedeljo to prav jasno dokazal. Ljudi je bilo navzlic krasnemu vremenu znatno manj kakor lani, a še ti so — brez razlike strank — imeli glavno zanimanje za razstavo živine in za konjske dirke. Govorov gg. Pucelja, Prepeluha in Radića ni nihče odobral, pač pa so mnogi bili

naravnost ogorčeni, ker je Radić toliko hvalil finančnega ministra.

«Tako torej,» so dejali, «Kmetijski list» jadicuje nad velikimi bremenmi in davčnim vijakom, Radić pa s Puceljem in Prepeluhom vred pred vsemi zborovalci hvali finančnega ministra in mu vzklika »Živio Perić!« E, pa se je zopet enkrat razkrinkala radičevska neodkritosrčnost, ki je daleko bolj neokusna kakor njihovo zabavljanje čez korupcijo in čez pope...

Še mnogo je tega, toda že iz navedenega izhaja jasno, da so politične razmere pri nas zopet dovolj gnile in da je razčiščenje nujno potrebno.

Naša zunanja politika se zadnje čase suče okrog odnošajev napram Bolgariji in Grčiji. Bolgarska vlada še ni odgovorila na našo noto, a kolikor se doznavajo, se hoče izmuzniti z jalovimi izgovori. Naša delegacija je medtem končala pogajanja z grškimi predstavniki in sklenila se je prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Grčijo, kar pomeni precejšnjo učvrstitev naše države, ki ji je itak po prirodi in moči določena vodilna vloga na Balkanu.

V zunanjem svetu potekajo dogodki v pripravi za jesensko zasedanje Zveze narodov.

Anton Stražar.

Zapeljivi vinski bratci

Le pijmo ga zdaj,
k' smo ledik in frej!
Zakaj b' ga ne pil,
k' smo d' narce dobili
Narodna.

Naša zemlja se imenuje »solzna dolina«, ki rodi sama od sebe le trnje in osat, ker smo mi ubogi Adamovi otroci izgubili prvotni raj, toda izgubili ga nismo mi, temveč to žalostno dedščino smo dobili po naših prvih starših, ki so uživali prepovedan sad. Naš dobri Oče nebeski se nas je vendar usmilil in nam dal žlahtno vinsko trtico. Iz njenega sadu je menda prvi stisnil žlahtno kapljico naš oče Noe. Odtlej se mi ubogi zemljani poslužujemo tega osladila v žalosti, veselju, jezi, sploh v vseh primerih, kjer ne najdemo drugega izhoda.

Tudi v tem smešnem, toda popolnoma resničnem dogodku boste sledili v duhu veselim vinskim bratcem. Kako, kje in kdaj se je to zgodilo, berite!

Kraja Lukovica in Brdo sta gotovo znana mnogim bralcem. Lukovica je srednjeveliko selišče; skozi vodi znana dunajska cesta in je 21 km oddaljena od naše prestolice Ljubljane. Na severozapadni strani Lukovice se dviga mal holmeč; na njem je Krsnikov grad, kjer je tudi sedež sodišča in davkarije.

Okolica Lukovice je izredno mikavna. Okrog in okrog nje se nahajajo mali holmeč, na katerih kraljujejo prijazne starodavne cerkvice: gradiška,

prapreška, krtinska, svetotrojiška in druge. Pod temi cerkvicami so prijazne vasi s še bolj prijaznimi ljudmi. Zato ni nič čudnega, ako se vsak tukajšnji uradnik s težkim srcem poslovi od tega kraja.

Starejši naši ljudje imajo še v prav dobrem spominu brdskega učitelja Cvergelca, adjunkta Pograbeža, davkarja Kosa in »vahnajstra« Durgelca.

Posebno v dobrem spominu je ostal našim ljudem dogodek, ki se je pripetil l. 1889.

V Slaparjevi gostilni, ki je sredi Lukovice in velja za eno najstarejših gostiln v Lukovici, so za mizo ob topli peči sedeli vsi naši znanci: adjunkt Pograbež, davkar Kos, »vahnajster« Durgelc, sodnijski uradnik Razboršek, mladi Flajšman in lukovski gostilničar Česen.

Dasi je bilo zunaj pusto in mrzlo novembrsko vreme, so naši znanci le bili vsi dobre volje.

Možakom je nalil kozarce z dobrim rdečim vinom »vahnajster« Durgelc in izpregovoril:

«Na zdravje, tovariši, pa do dna! Potem vam hočem nekaj imenitnega povedati. Izpijmo!»

Bratci so kaj radi ubogali Durgelca in rado vedni pričakovali, kaj jim bo povedal.

Durgelc je začel:

«Kakor veste, smo to jesen dobili novega učitelja Cvergelca. Nič napačen človek ni, le to slabost ima, da ne zahaja nič v našo družbo. Kakor sem izvedel v naše dobro, je ta učitelj izvrsten pevec. Sestavimo torej danes pevsko društvo, njega pa povabimo in ga prosimo, da sprejme čast predsednika.»

Ta Durgelčeva zvistost je na vso moč razveselila tovariše, celo tako, da je adjunkt Pograbež

kar iznova nalil kozarce. Ko so izpili, je Pograbež vstal:

«Dragi tovariši! V imenu vseh nas se zahvaljujem našemu izredno nadarjenemu tovarišu Durgelcu za njegovo res pametno idejo, Misel, ki jo je on sprožil, moramo podpirati z vsemi svojimi telesnimi in duševnimi močmi. Ustanovimo torej prepotrebno pevsko društvo; imenuje naj se »Triglav«! Izvolimo pa našega učitelja Cvergelca za predsednika! To bo tudi dobro in velevažno narodno delo. S tem uvedemo našega mladega in nadarjenega učitelja v naš krog, da bo vedel, kaj je sladkost prežlahtne vinske kapljice.»

Nato so si naši znanci spet nazdravljali in pili na prosep novega pevskega društva »Triglav«, pa tudi na veselje bodočega predsednika, ki ga bodo s to nakano dobili v svojo družbo.

Preden so se veselili bratci razšli, je še adjunkt Pograbež za učitelja Cvergelca sestavil naslednje vabilo, ki so ga seveda vsi podpisali:

Velečenjenemu gospodu učitelju Cvergelcu!

Vsi spodaj podpisani se obračamo na Vas v zelo važni zadevi.

Kar bi bila pomlad brez cvetja, to bi bili ljudje brez petja. Po vseh koncih in krajih naše mile domovine se ustanavljajo pevška društva. Ali bomo mi zadnji? Zato smo danes sklenili, da se bomo tudi mi zgenili in ustanovili pevsko društvo »Triglav«. Vas kot zavednega narodnjaka in od našega Stvarnika v petju obdarjenega moža vabimo, da se v nedeljo gotovo udeležite našega sestanka. Vabljeni ste v priljubljeno gostilno Slaparjevo točno ob deveti uri dopoldne.

Ta ali ona zanimivost pa bi se dala zapisati
o verskih bojih v Mehiki,

kjer visoka duhovščina napenja vse sile, da bi obdržala svoja veleposestva in posvetno veljavo. Toda, ker čujemo, da poleg klerikalnih listov tudi cerkveni pridigarji še nadalje razlagajo mehikanske «grozote» in spravljajo z njimi v zvezo nas, slovenske demokrate, ki se za Mehiko brigamo kakor za lanski sneg, jim puščamo to veselje, ker itak vemo, da je vsaka poštena beseda bob v steno. Zatorej

le krepko udrihajte po «Mehikancih» in «brezvercih», a vi, slovenski Orli, pa le pogumno v Rim, da se poklonite tistim, ki so iz slovenskega Primorja pognali slovensko duhovščino! Bog živi!

DOPISI

DOL PRI HRASTNIKU. Tukajšnja kmetška zadruga je kupila od g. Ivana Zavraška bivšo Peklarjevo hišo z gostilno, kjer uraduje sedaj naš župan g. Draksler. Pisarna v občinski hiši je postala nepotrebna; zato bodo baje dali pisarno v najem za stanovanje. — Naš kaplan g. Jakob je pa sedaj še mnogo bolj zaposlen, tako da se človeku kar smili; vse ima na svoji glavi: zadrugo, cerkev, poučuje se 15 deklet kuharske umetnosti pod njegovim vodstvom, ima tudi ljudsko šolo, sedaj pa še gostilno. Bog pomagaj, saj vendar ni iz železa! Slavni knezoškofijski urad prosimo, da pošlje na Dol še enega gospoda, ki bo pomagal g. kaplanu, ker siromak sam v resnici ne zmore vsega. Le pogledite! Sedaj stoji na pragu trgovine, minuto pozneje je že gostilničar, potem zopet kršče ali hiti na obhajilo! Tega vsega ni mogoče dolgo zdržati, zlasti še, ker je treba vrhu vsega še delati reklamo za gostilno, zadrugo, voditi razne veselice, igre itd. Pri takem zaposlenju se nikakor ni čuditi, da gospod pri duhovnem opravi na to ali ono pozabi, kakor n. pr. zadnjič enkrat pri pogrebu, ko je hotel vzeti v roko kadičnico, pa sta jo z ministrantom pozabila. Zato, gospod knezoškof, če se ne usmilite nas faranov, pa se usmilite vsaj gospoda Jakoba. Pošljite mu pomočnika!

MULJAVA. Prostovoljno gasilno društvo na Muljavi je prelozilo svojo veselico zaradi slabega vremena 8. t. m. na 22. t. m. K obilni udeležbi vabi odbor.

DRAMLJE. Kakor letos skoro vse kraje tako tudi nas Drameljčane zadevajo razne nesreče. Skoro vsak dan nas pretrese z novo žalostno novico, tako da smo se končno že čisto vdali v usodo. Zadnjega dne prošlega tedna nam je kruta smrt ugrabila dve mladi bitji. Umrla je v cvetu mladosti gdč. Antonija Lavbičeva, katere dobro ime je slovelo daleč čez meje naše župnije. Bela žena ji je zastrla njene mlade oči par mesecev pred poroko. Ni ji bil dan zakon zemeljske sreče, izbrala si je zakon večnega miru. Umrla je za vnetjem slepiča. Dan pozneje je za jetiko umrla gdč. Marija Mulejeva, stara komaj 19 let, ki zapušča jedva pet dni staro dete. Dano vama ni bilo gledati zemeljske sreče, zato vama bodi sladki mir v grobovih! — F. M.

PRISTAVA. V nedeljo 22. t. m. ob 3. popoldne bo javen shod pri g. Antonu Vehovarju. Vabljeni ste od blizu in daleč, da se ga udeležite. Na shodu bo govoril naš priljubljeni narodni poslanec g. dr. Pivko.

OJSTRICA PRI DRAVOGRADU. Naš gospod provizor je šele kratko časa pri nas in vendar smo z njim zelo nezadovoljni. Eno zadnjih nedelj nam je s prižnice pravil, da naša dekleta ne znajo venčati cerkve. Povemo mu, da naša dekleta v tem pogledu store vedno toliko, kolikor morejo. Noben župnik nam do sedaj še ni očital tega. Ko je bila pred dvema leti sv. birma, je sam škof pri pridigi pohvalil naša dekleta, češ, da so cerkev lepo okrasila. Vprašamo še g. provizorja, za koga hrani tisti odprti grob, ki je bil skopan za nekega dravograškega mrliča, ki so ga tudi pokopali v Dravogradu. Ali ne vidite, kako se od strani drugega groba trga zemlja in pada v odprti grob? Prosimo samo g. provizorja, da skrbí za to, da bomo živeli on in farani v lepi slogi brez nepotrebnih preprirov.

SVETINA NAD CELJEM. (Razne novice.) Pred enim tednom je umrl Gletni Janez Kliner. — Zapustil nas je g. Avgust Canjko, nadučitelj, ki se je preselil na Veliko Pirešico. — Šestletna hčerka trgovca g. Antona Aškerca Justina si je zlomila desno roko. Ponesrečenko so takoj spravili v bolnico v Celje. — V soboto

14. t. m. so pijanci napadli posestnika g. Franca Kolška, po domače Smodeja. Posestnik, ki je star 71 let, se je s praznim vozom vračal v mraku iz Celja domov. Napadalc, katerih je bilo kakšnih šest do deset, so delavci iz Pečovnika. Mož je težko poškodovan. Roka pravice že zasleduje pretepače, glede katerih je pri nas sploh mnogo pritožb.

SREDIŠČE OB DRAVI. (Upokojitev.) V trajen pokoj je stopil po 35letnem službovanju g. Joža Čulek, učitelj na Bregu pri Ptuj. Služboval je dolga leta v Št. Juriju ob južni železnici in se uspešno ter zaslužno udeleževal v tarakijšnjem javnem narodnem in gospodarskem življenju. Kot središki rojak se sedaj stalno nastani v Središču. Odličnega našega somišljenika in uglednega delavca pristrčno pozdravljamo v rojstnem kraju, želeč mu od srca, da bi v našem krogu čil in zdrav užival svoj pokoj še mnoga leta!

SV. BARBARA V SLOVENSKIH GORICAH. Sokol pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah bo poletel v nedeljo 22. t. m. k nam, da nas razvedri v teh težkih časih. Javni nastop bo ob 16. uri pri gostilni Kirbiš. Prihitite, okoličani in sosede, k nam! Vsi ste nam dobro došli!

SLATINA RADENCI. V nedeljo 8. t. m. je priredila tukajšnja Narodna godba tombolo, ki je kljub slabemu vremenu uspela zelo dobro. Hvala vsem darovalcem, ki so nam omogočili dosego tako lepega uspeha. V začetku tombole je pozdravil navzoče občinstvo predsednik društva župan g. Jakob Zemljič, ki je govoril o pomenu glasbe. Marljivim godbenikom naj bo ta dan v spodbudo, da vztrajajo pri svojem delu in v čim popolnejši meri izpolnijo nade, katere stavi ljudstvo v nje.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Dramski odsek tukajšnjega Sokola je v soboto 7. in nedeljo 8. t. m. uprizoril znano igro s petjem «Moč uniforme», ki je izpadla zelo dobro. Če pomislimo, da je večina igralcev bila prvič ali drugič na odru, je uspehu toliko bolj čestitati. Petje je vodil brat Žezlin, ki je tudi spremljal na klavirju. Tem potom se vsem dragim igralcem in igralkam najtopleje zahvaljujemo. Zaradi predpisanega davka za poplavljenec bo moralo tudi pri nas izostati kulturno delovanje. Vsako delo se veseli plačila, česar pa zaenkrat ne moremo pričakovati.

Vi boste in morate biti naš pevski predsednik! Vse za dom in v povzdigo našega zatiranega slovenskega naroda!

Sprejmite torej, naš bodoči pevski predsednik «Triglava», najvdanejšje pozdrave od vseh skupaj: adjunkt Dragotin Pograbež; davkar Cvetko Kos; vahmajster Joško Durgele; sodni uradnik Pavel Razboršek; sodni uradnik Matej Kuralt (po domače Česen); posestnik Peregrin Lončar (po domače Flajšman).

Naše geslo bodi: Le pogum in železna volja nas k slavni zmagi vodi!

V Lukovici, na adventno nedeljo 1889.

To pismo je adjunkt Pograbež slovesno zapečatil in oddal na lukovško pošto. Prijatelji so se nato razšli in se že naprej veselili prihodnje nedelje.

Šaljivi Slaparjev očka, ki so vse to videli, so rekli:

«Vi ste pa kampilci. Samo tega ne vem, ali boste ujeti tega učitelja na svoje limanice.»

«Nič se ne bojte, očka! Če sem v svojih študentovskih letih s svojimi pismi delal dekleta vsa neumna, ni hudič, da bi tega našega učitelja ne ujel.» je odgovoril adjunkt.

Poldne je zvonilo, ko so se razšli vinski bratci.

V pondeljek opoldne po adventni nedelji je brdski učitelj Cvergele prejel vabilo, ki je bilo napisano v Slaparjevi gostilni. Ubogi mladi učitelj je bral in bral; v takih hudih stiskah še ni bil od tistega časa, ko je delal učiteljski izpit, in od tistega časa, ko je s svojo mlado ženko Miciko stopal pred oltar k prejemu svetega zakona.

Lepi mladi mož se je razmišljeno naslonil z rokami na mizo in gledal v pismo...

Šele čez čas je zaklical:

«Micika, pojdi malo semkaj!»

Njegova ženica, ki je baš pripravljala kosilo v kuhinji, je bila takoj pri njem in brala. Ko je končala, se je naslonila možičku na rame in vsa v veselju govorila:

«Le poglej, le poglej, Leopold, kaka čast te je doletela!»

«Kaj čast? Pa pomisli, v gostilno moram iti.»

«Kako si vendar čuden? Mar ti jaz branim? Saj se ti vendar spodobi, da greš med gospodo in izobražene ljudi. Še ponosen si lahko na to, pa tudi jaz sem vesel.»

«Vse je prav, ljuba moja, samo to mi ni všeč, ker poznam gospoda adjunkta, da zelo rad gleda v kozarčke. To pa veš, da jaz nisem prijatelj vina.»

«Prav imaš, Leopold, da ne čepiš vedno v gostilnah. Povem ti pa tudi, da nimaš prav, ko nikdar ne greš v primerno družbo. Sedaj te pa jaz prosim, da greš, ko te vabijo. Kaj si bodo drugače mislili o tebi?»

Zapeljivi glas žene je premagal učitelja Cvergele. Kaj vse lahko stori ženska! Zapeljive žene so premotile pametna judovska kralja Davida in Salomona. Ni čudno potem, da je bil od žene omamljen tudi brdski učitelj Cvergele.

Učiteljeva žena je odšla nazaj v kuhinjo, Cvergele pa je obsedel kar pri mizi. Vrtel je nervozno v rokah tisto usodno vabilo.

Leopold Cvergele je zagledal luč sveta v moravških hribih. Starši njegovi so bili srednje imoviti in zelo pobožni. Ker je bil naš Leopold briht-

na glavica, ga je njegov oče na prigovarjanje moravškega dekana poslal v ljubljanske šole, seveda z običajno željo, da bo pel novo sveto mašo.

Pa ne samo starši njegovi, tudi sam naš Leopold si je iz srca želel tistega slovesnega dne, ko bo novomašnik.

Leta so minevala.

Ker je šel Leopold že bolj pozno v ljubljanske šole, je bil že velik fant, ko je obiskoval četrto gimnazijo; star je bil 18 let. Imel je zvestega prijatelja sošolca Janka Srebreta; ta je hodil že poučevati mlajše učence po hišah.

Ves v veselju je ta nekega dne pripovedoval prijatelju Cvergelcu:

«Veš kaj, inštruktorsko mesto sem dobil za tebe!»

Naš Cvergele je tako postal inštruktor. Poučeval je prav porednega trgovčevega sina, drugošolca, ki je padel. Pri istem trgovcu je bila zala Micika, sorodnica bogatega trgovca. Sprva se Leopold ni nič brigal za to božjo stvarco. Sam ni vedel naš ubogi Cvergele, kdaj se je ujel v mamljive zanjke Micikine.

Koliko dušnih borb in skušnjav je moral prestat naš ubogi Cvergele. Povedal je enkrat svoji lepi Miciki, da iz njune ljubezni ne bo nič.

Pa kaj je ona storila? Prav bridko je začela jokati in tožiti:

«Ako storiš to in me zapustiš, bo moj grob v Ljubljani. Ti boš nosil moj greh na vesti...»

Zapeljiva Micika je premagala našega ubogega Cvergele. Ženske solze napravijo mnogo.

Ko je bil naš Leopold v peti gimnaziji, je povedal svojim staršem, da z novo mašo ne bo nič. Zgodilo se mu je tokrat prav tako, kakor se poje,

SPODNJA SV. KUNGOTA. Gospod urednik, dovolite nam malo prostora v Vašem, nam tako priljubljenem listu. Pri nas se «Domovina» zelo pridno čita in še vedno se oglašajo novi naročniki. Večkrat nam «Domovina» piše o kakšnih nerednostih dušnih pastirjev v drugih krajih. Pri nas se nam, hvala Bogu, ni treba pritoževati nad našim priljubljenim gospodom župnikom. Kakor smo izvedeli, nas hoče g. župnik to jesen zapustiti. Fara, kamor bo prišel, bo lahko zadovoljna z njim. Mi si samo želimo podobnega namestnika. — H koncu še nekaj: Že več mesecev nas zelo pridno nadlegujejo cigani, ki beračijo pri nas, dasi so tukaj po večini ubogi viničarji in bajtarji, ki dostikrat sami nimajo kruha za svojo družino. Tudi ne vemo, zakaj naj bi podpirali ciganske lenuhe. Pozivamo oblastva, da nas rešijo te nadloge.

BELTINCI. Za 8. septembra t. l. je sklican pri nas po izjavi g. gerenta po naročilu g. srezkega poglavarja nekaj občinski občni zbor, katerega razumemo mi kot nekaj plebiscit za eventualno elektrifikacijo Beltincev. Nikakor nam ni razumljivo, zakaj bi bil potreben tak plebiscit. Zakaj imamo občinski odbor, ki je že na svoji seji določil ljudi s pooblastilom cellega odbora, naj se elektrifikacija izvede. Zakaj je pooblaščen poseben odbor za najetje posojila za izvedbo? Čemu tako oviranje koristnih naprav? Jasno je, da so prispele na srezko poglavarstvo pritožbe, in to pač od takih ljudi, ki se bojijo napredka občine in naroda. Za koristne naprave pri nas ni denarja, narod je presiromašen, ni pa in tudi ne sme biti preubog, kadar se pobirajo prispevki za potovanja v Rim, Lurd in tako naprej. Povemo le, naj ti nezadovoljnejši priskočijo rajši s pametnimi nasveti občini v pomoč, nikakor pa ni umestno odvrčati ljudi od njim koristnih gospodarskih naprav. Toliko prizadetim v uvaževanje in razmišljanje.

Opravičen dvom.

Štiriletnega Jakca spravljajo v postelj. Ker se upira, mu pravi njegova teta, ki je neobčajno debela: «Ubogaj, Jakce, jaz pa le grem vedno s kosoči spat.»

Jakce nekaj časa kot nejeverni Tomaž ogleduje debelo teto in reče: «Ne razumem, teta, kako se moreš ti spraviti na grede...»

Mam'ca so se jokali,
očka so pa kleli...

Leopoldov oče ni hotel več vzdrževati svojega nezvestega sina, ki si je moral pomagati sam. Šel je v učiteljske, postal učitelj in vzel svojo Miciko.

Svojo mladost je premišljeval naš ubogi Cvergelec, a sedaj ga žena že drugič zapeljuje, naj gre med vesele vinske brate.

Oj, ti zapeljiva žena, znova boš zapeljala svojega moža.

Napovedana nedelja, ko je bil učitelj Cvergelec vabljen, je bila!

Ze ob osmi uri zjutraj je bil adjunkt Pograbež v Slaparjevi gostilni. Čakalo ga je dosti dela; s pomočjo brhke natakarike Katrice je v posebni sobi pripravil dolgo mizo, ki sta jo pogrnili z lepim belim prtom. Na sredo sta postavila lep cvetlični šopek, dalje dva »šefana« najboljšega vina, okrog pa sta uvrstila kozarce, največje, kar so jih imeli na razpolago.

«Veste, srčkana Katrica, danes ga moramo piti kar iz »farovških kupic!«

«Vi ste pa res premetenec, gospod adjunkt!»

«Vi, Katrica, pa nedolžna ovčica.»

Brhko dekle je narahlo udarilo svojega starega znanca po ustih:

«Le nikar se ne norčujte, da vas ne izdam vaši gospe...»

Ta Katrica je bila namreč njegova ljubica. Ze pred napovedano deveto uro so bili zbrani skupaj vsi naši znanci.

Točno ob devetih je vstopil učitelj Cvergelec.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NEZADOSTNA PREHRANA IN PREZGODNJA SPOLNA RABA.

Posledice tega ravnanja vidimo povsod na mali kmetiji, pa naj pogledamo, kamor hočemo, v dolinske ali pa planinske kraje. Čim manjše je posestvo, bolj se nam mudi odstavljati teleta in tem hitreje vodimo telice po plemenu. Ni nič čudnega, da je živina majhna in bolj stisnjena. In kar ne povzroči prezgodnje odstavljanje in prezgodnja raba, to dopolnjuje še pomanjkljiva zimska prehrana. V takih razmerah ne more nobena pasma bolje izgledati kakor naša domača, ki je od nekdaj na vse to vajena in je pristen sad obstoječih razmer. Take razmere nahajamo danes tudi v Bohinju. Vsa zimska reja je revna in pomanjkljiva. Teleta se zgodaj odstavljajo, telice zgodaj pripuščajo. Bohinjski živinorejci težko čakajo na zgodnji užitek. Pravijo, da dobe na ta način boljše molznice. Kaj pa bi rekli k tej stisnjeni reji n. pr. Švicarji in Tiroleci, ki imajo vse drugače in vse bolj rejeno živino in živali, ki so še vse drugače bolj molzne kakor so naše Bohinjke?

Ne rečem, da ni sedanjí način bohinske reje bolj prikladen za razmere bohinskega malo-posestva in za razmere ondotnega pašništva, ali vse drugače bi se lahko dvignili dohodki Bohinja, ako bi vso rejo od prve mladosti naprej izboljšali in jo tudi v zimskem času izpopolnjevali. Saj razločujemo tudi v Bohinju samem med boljšo in slabšo živino, med večjimi in manjšimi živalimi, med dobro in slabšo rejo. In če se vprašamo, zakaj so po nekaterih hlevih večje in sploh bolj donosne živali, pridemo sigurno do odgovora: ker se jim po teh hlevih boljše godi, ker teleta bolj skrbno odstavljajo in jih sploh bolj skrbno izrežajo.

V živinoreji nam je treba napredka! In naj smo tudi maloposessniki. Teleta moramo dalje časa pri mleku pustiti, telice pa pripuščati, ko so dovolj razvite. Razen tega je treba pozimi več krme in boljše krme. Mali posestnik si mora pomagati z gnojenjem. Na ta način skrbimo za boljše košnje in za tečnejšo krmo, ki je glavni pogoj za

dobro mlečnost. Naši pašniski prostori niso samo za izrabljanje in uživanje, ampak so tudi gnojenja potrebni. Sicer nam preveč opešajo. Nedostatna reja je pa v zvezi s prezgodnjo rabo temeljna napaka, da ne pridemo z našo živinorejo do boljših uspehov.

NAŠA KRIVDA.

Letos je krompir zopet močno popaljen. Na ljubljanskem polju so stebila že na pol gola, tako je odpadlo obolelo listje. In tako trpi letina tudi po raznih drugih krajih. Škoda, ki jo trpi posameznik zaradi krompirjeve bolezni, je že velika, kaj šele škoda, ki jo trpimo v celoti. Škoda pa ne obstoji samo v tem, da bo manj krompirja v zemlji, ampak tudi v tem, da nam bo zopet veliko krompirja do jeseni in pozimi segnulo.

Veliko krivo je na krompirjevi bolezni letošnje neugodno vreme, ali velika krivda in poglavitna krivda leži na nas, ker nismo proti nastopu te bolezni ničesar ukrenili. Na škropljenje krompirja se je opozarjalo letos že dolgo časa prej in dosti zgodaj, toda za vse te nauke smo se premalo zmenili. Pri nas mora priti do katastrofalnih škod, šele potem se zavedamo nastale nesreče in se poprimemo dobrih nauk.

Letos moramo sami sebi pripisati, ako nam preti bolezen uničiti zopet del našega pridelka. Sami smo krivi, če nismo ničesar podvzeli proti krompirjevi plesni in če smo mirno pričakovali usodne posledice te bolezni.

Škoda, ki jo trpimo v celoti in po vsej deželi, znaša na sto in stotisoče. Vsa letina bi bila lahko za toliko bogatejša, če bi se ji bili o pravem času postavili v bran.

Ker ni krompir povsod enako napaden in podvržen tej bolezni, bi bilo prav, da bi se že sedaj dognalo, kje bi se dobil za prihodnje leto zdrav in dober semenski krompir. Ne le zaradi tega, ker je sploh dobro s semenom menjavati, ampak tudi zaradi tega, da pridemo do odpornega krompirja, ki bo kolikor mogoče trden in neobčutljiv proti napadom takih bolezni. Naši okrajni ekonomski imajo hvaležno nalogo in lepo priliko, da prouče po svojih okrajih letošnje razmere glede krompirjeve letine vobče in še posebej glede pridelkov dobrega semenskega krompirja.

Bil je črno opravljen; njegove prsi je krasila lepo osnažena cesarska kolajna, katero je dobil prejšnjega leta za svoje zvesto učiteljsko službo-vanje v spomin 40letnice vladanja cesarja Franca Jožefa.

Gospod učitelj je bil od vseh burao pazdravljen. Sam gospod adjunkt ga je posadil na častni sedež. Vse je bilo všeč našemu Cverglcu, le par-krat je na tihem prav žalostno vzdihnil, ko je videl pred seboj toliko vina in tako velike kozarce. To je opazil zviti adjunkt, pa si je mislil: «Le vzdihuj, ti mladi neizkušeni učitelj! Glavno je, da si nam prišel v roke.»

Neprestano so se vrstile zdravice za zdravici. Na predlog vedno žejnega adjunkta so pili vino iz kozarcev kar do dna.

V tako obupnem položaju še ni bil nikoli naš ubogi učitelj Cvergelec. Ker ni bil vajen vina, se mu je začelo vrteti v glavi.

Proti poldnevu je ubogi siromak čisto omagal. Njegovi zapeljivi tovariši so ga položili do smrti zdelanega na zofo, kjer je siromak zaradi vinske utrujenosti kmalu zaspal.

Pa tudi ostali tovariši, razen adjunkta Pograbeža in »vahnajstra« Durgelca, so odšli. Ta dva, nikdar sita sladke vinske kapljice, pa sta ostala in začela igrati na karte.

Vseh muh in hudobij polni Pograbež si je zopet izmislil nekaj:

«Ti, Durgelc, veš kaj mi je prišlo na um? Midva prestaviva uro naprej, da bo kazala pol sedmih. To veš, zakaj? Naš učitelj je tudi organist in ob sedmih je vsako jutro sedaj v adventnem času slovesna peta sveta maša. Seveda morava zagniti tudi okna in obvestiti ljudi v hiši.»

Tovarišu Durgelcu je ugajal ta ne baš lepi načrt in spravila sta se takoj na delo.

Ko sta bila z vsem gotova, sta se tudi sama vlegla za mizo, na kateri so ležale razmetane karte in stali prazni kozarci.

Adjunkt Pograbež, ki je ležal v bližini učiteljevi, je čez dobrih pet minut stegnil svojo nogo, da je s precejšnjo močjo zadela ob učitelja. Ta sunek ga je predramil; zmedeno je pogledal naš ubogi učitelj okrog sebe. Na mizi je videl razmetane igralne karte; poleg so stali prazni vinski kozarci. Dalje je videl ubogi Cvergelec poleg sebe tudi tovariša adjunkta in »vahnajstra«, ki sta smrčala kakor dva drvarja... Ko je videl tudi luč, ki je gorela na mizi, se je ozrl plašno na uro. Oj, strah in groza!

Kakor bi učitelja napadle razdražene ose, je planil pokonci in zdrvel kar pri stranskih vratih na plano!

Ubogi naš učitelj je drvel kot brezumen po strmi poti po graščinskem gozdu proti Brdu.

Po poti grede je ubogi siromak srečal več ljudi in jih po svoji prirojeni vlnudnosti lepo pozdravljaj z »dobro jutro«, čeprav je bilo komaj pol dveh popoldne.

Vsi ti ljudje so se na vso moč čudili učitelju; posebno še radi tega, ker je tako drvel mimo njih.

Tik pred šolo se je sešel s sodnikom. Ker je bil sodnik Schmied Nemec, ga je pozdravil nemški. Prav začuden ga je pogledal pozdravljeni, hotel mu je pojasniti njegovo usodno pomoto in ga vprašati, ali je pamet izgubil ali kali. Toda ni imel časa, učitelj je drvel kar dalje.

Vsekakor pa mora po teh težkih izkušnjah tudi pri nas tako daleč priti, da se bomo začeli takim boleznim upirati in da ne bomo tako ravnodušno prepuščali krompirja svoji usodi, kakor delamo sedaj. Današnje razmere silijo našega maloposestnika, da si svoje pridelke kolikor le mogoče zavaruje tudi proti boleznim. Sicer je upravičen očitek, da smo sami krivi slabih uspehov.

Kmetijska razstava v Ljubljani

Ze nekaj let pred vojno je hotela Kmetijska družba prirediti v Ljubljani deželno razstavo, ki naj bi obsegala vse panoge našega kmetijstva. Ta namera se takrat ni posrečila, ker je manjkalo v to raznih predpogojev. Tudi danes nismo tako daleč, da bi se dala z uspehom prirediti taka obsežna razstava, poglavito zaradi tega, ker nam manjkajo denarna sredstva. Položaj pa je danes v toliko ugodnejši, ker je velesejmska uprava s svojimi prostori močno olajšala vprizoritev take razstave. V resnici se bo tudi letos vršila na tem prostoru lepa kmetijska razstava, četudi ne v tej vsestranski popolnosti, kakor je bilo svoječasno mišljeno.

Pod vodstvom Kmetijske družbe in v zvezi z njo priredi velesejmska uprava od 4. do 13. septembra kmetijsko razstavo, ki bo obsegala strokovno-poučni oddelek, mlekarstvo razstavo, razstavo kmetijskih strojev in kmetijskega orodja in razstavo buteljskih vin in poleg tega tudi dne 5. septembra še razstavo plemenskih konj. Poučen bo zlasti strokovni oddelek, ki bo predložil obiskovalcem vse tiste predmete pri raznih panogah našega kmetijstva, ki so za uspešen napredek našega kmetijstva posebno važni in za katere je treba takega nazornega pouka. S podobami, risbami, stenskim tablam, diagrami, modeli, preparati in naravnimi predmeti se bo po zgledu higijske razstave predložilo obiskovalcem vse najvažnejše stvari v eni in drugi gospodarski stroki. Zelo poučno bodo nadalje vprizorjena tudi dosedanja dela agrarnih operacij in melioracij. Nič manj vzpodbudni bodo tudi močno povečani načrti raznih gospodarskih stavb.

Poleg strokovno-poučnega oddelka bo zelo privlačna tudi mlekarstva razstava, ki nam bo pokazala, kake uspehe smo dosegli do sedaj pri

našem mlekarstvu in kakih pripomočkov in pogojev je treba, da se ta najvažnejša stroka našega kmetijstva nadalje razvija do tiste popolnosti, ki jo nahajamo po drugih deželah. Vsi živinorejci naše dežele si morajo ogledati ta del kmetijske razstave.

Zelo poučna za praktične kmetovalce bo tudi razstava kmetijskih strojev in kmetijskega orodja. Danes smo navezani na rabo strojev. Razstava nam nudi najlepšo priliko, da se z njimi seznamimo, zlasti s tistimi stroji, ki so za razmere našega posestva posebno važni in priporočljivi.

Spričo velike važnosti, ki jo ima ta poučna razstava za naše razmere, opozarjamo na njo vse naše kmetovalce in jih pozivljamo, da si jo ogledajo. Tako priliko je treba izkoristiti!

Zivinorejsko zborovanje v Črni

Črna pri Prevaljah, v avgustu. Kmetijski odsek občinskega odbora na Črni pri Prevaljah je 8. t. m. priredil v dvorani gostilne Geršak zborovanje okoliških zivinorejcev z namenom, da se ustanovi toliko potrebna in že davno zaželena Mlekarska, pašniška in zivinorejska zadruga. Zborovanja se je udeležil od Zveze slovenskih zadrug zadrugi ravnatelj gosp. Janko Lešničar iz Celja, kot zastopnik sreskega poglavarja pa okrajni kmetijski referent g. Emeran Stoklas iz Prevalj.

Udeležba je bila dovoljna, bila bi pa lahko še boljša, ako ne bi nekateri tavalj v usodni zmoti, da se bo kmetijstvo izboljšalo in napredovalo z odsotnostjo od prireditve gospodarskega značaja ter nezanimanjem in kupico v roki.

Kmetijski referent g. Emeran Stoklas je po otvoritvenem govoru predsednika kmetijskega oddelka g. Dolinarja pozdravil vse navzoče v imenu g. sreskega poglavarja ter podal izčrpno poročilo o kmetijskem združništvu, pašništvu, mlekarstvu in zivinoreji. Po poročilu se je razvila stvarna debata, v katero so posegli malodane vsi navzoči, kar je najlepši dokaz vsestranskega zanimanja za združništvo. Ker so mlekarstvo, pašništvo in zivinoreja med seboj ozko zvezane kmetijske panoge in bi se z ustanovitvijo treh zadrug cepila sredstva ter moči, se je na nasvet g. referenta ustanovila samo ena krepka zadruga pod imenom «Mlekarska in pašniška zadruga v

Črni», r. z. z. o. z. K novi zadrugi je takoj pristopilo lepo število članov.

Zadruga mlekarstva, ki je neobhodno potrebna iz gospodarskih in zdravstvenih ozirov v tem industrijskem kraju, bo opremljena z najmodernejšimi mlekarstvenimi stroji in pripravami ter bo pričela obratovati še ta mesec. Delavci in rodbine, ki prispejo od naporenega rudarskega dela iz jam, ter njihove rodbine bodo na ta način preskrbljeni z zdravim in okusnim mlekom, ki bo v vsakem oziru odgovarjalo zdravstvenim predpisom. Na drugi strani pa dobijo zivinorejci v zadrugi solidnega odjemalca, ki bo dan za dnevno in leto za letom lahko odvezal vsako množino mleka. Mlekarna bo namreč takoj, kakor hitro se uredi in uvede, pričela izdelovati sir in sirovo maslo za domače konsumente, pa tudi za izvoz. Zbiranje mleka od posameznih zivinorejcev se je uredilo zelo praktično in bo mogoče z malenkostnimi stroški dnevno dvakrat dobavljati mleko od najoddaljenejših kmetovalcev. Vse hvale vredno se je izkazala občina z znatnim prispevkom 20.000 Din in, kakor čujemo, nameravajo občinski očetje še nadalje podpirati zadrugo, tako da se bo investirana glavica dobro obrestovala. Velik interes na ustanovitvi ima samoumevno vodstvo rudnika, kateremu je mnogo na tem, da ostane delavstvo zdravo in dovoljno hranjeno. Z ustanovitvijo zadrug so vsi, katerim sta beda delavstva ter težek položaj kmeta res pri srcu, zelo zadovoljni.

Zborovanje savinjskih hmeljarjev

Zalec, 16. avgusta.

V nedeljo 15. t. m. se je vršila pri nas redna glavna skupščina Hmeljarskega društva za Slovenijo, ki so jo posejili številni hmeljarji.

Društveni predsednik je uvodoma poudarjal veliko nevarnost, ki preti našemu hmeljarstvu zaradi peronospor. Ta bolezen se je pojavila v vseh hmelj pridelujočih državah Evrope in tudi v Ameriki. Manj dovzetni za peronosporo so le žetki in špalski hmelj in naš savinjski golding, vendar je dokazano, da se jih je že tudi pričela lotevati. Razumno je, da so se hmeljarji iz Bačke, ki imajo le pozni hmelj, začeli v veliki meri zanimati za naš golding in da skušajo na vse mo-

Nikdar se še ni učiteljeva žena tako prestrašila kakor tistikrat, ko je njen ljubljani mož pridrel kakor brezumen domov. Kaj takega še uboga revica ni doživela.

Njen Leopold ji je lepo voščil najprej dobro jutro, nato pa se je začel opravičevati, kakor se je siromak le vedel in znal. Naj mu za božjo voljo odpusti, ker je celo noč prelumpal, saj ne bo nikoli, nikoli več.

Dosti truda je imela žena, preden je prepričala moža, da je v veliki zmoti.

Cvergelen se je začelo nato svitati v glavi.

Sedel je na stol in začel premišljevat, kako se je moglo to zgoditi.

Ko je počasi vse razmotril, je postal smrtno jezen na adjunkta in «vahnajstra».

Baš najhujšo jezo je kuhal ubogi učitelj nad obema tovarišema, ko sta vstopila v sobo.

Zviti adjunkt se je jezil in kar najbolj po hribovsko preklinjal nad to v nebo vpijočo hudobijo, ki jim jo je nekdo naredil.

S to zvijačo sta navihanca znova premotila učitelja. Siromak se jima je začel opravičevati, naj mu oprostita. Seveda sta navihanca to rade volje storila in mu v znak nadaljnjega prijateljstva segla v roke.

Tako sem vam, brahči, otel kruti pozabnosti velevažen zgodovinski dogodek o ustanovitvi pevskega društva «Triglav» v Lukovici. Dostaviti moram še toliko, da to pevsko društvo «Triglav» ni stopilo v javnost, namesto tega društva pa so pozneje ustanovili pevsko društvo «Zarja», ki še sedaj obstoja.

Pozdravljeni, stari znanci Lukovčani! Pa brez zamere!

Soteščan:

Zmešnjave

(Dogodbice iz vaškega življenja.)

Po obsežni planjavi nad Ležišjem je donela krepka fantovska pesem. Prikupljiv mladenič je grabil travo, ki jo je pravkar nakosil za živino, in prepeval, da je donelo naokrog. Ni bil kdove kako umeten napev njegove pesmi, vendar si ga je sam izmislil ter mu napravil primerno besedilo. To je bilo skoro tudi edino petje, ki ga je vsak dan slišala ozka dolinica s svojimi tremi vasicami.

Pesmica je imela danes poseben namen. Iz bližnje koče je hotela izvabiti preprosto deklico, s katero se je vsakdo rad pošalil. Živela je skupaj z materjo, osemdesetletno starko, zaradi svoje zgovornosti zelo priljubljeno ženko. Znala je na pamet vso domačo zgodovino, marsikaj zanimivega je razodela svoji hčerki, ki jo je mnogokdaj napačno razumela.

Njegovo popevanje danes ni imelo uspeha. Lenčke ni bilo od nikoder. Spomnil se je, da je najbrž ni doma, zato je pograbil travo v koš in sedel na tla, da ga zadene na lrbet in odide proti domu. Spotoma se je ozrl v dolino na svojo rojstno vas. Vsaka hiša je bila skrita v gostem drevju, kakor sramežljiva devica, ki se umika svetlu. Nobena vrata niso obrnjena na cesto, vodečo skozi Ležišje do druge vasi. Celo okna gledajo v nasprotno smer ali pa so založena z butarami in poleni.

Pogled mu je plaval od hiše do hiše in z njim so hodile njegove misli kakor vselej, ka-

dar je gledal s planjave na domačo vas. Končno pa ga je obšla žalost in srce mu je stisnila bolečina, ko je premišljal zmešnjave, v katerih se nahajajo vaščani. Že dolgo let se plazi med njimi sovraštvo, ki jih razdvaja in odtujuje. Ljubezen do bližnjega izginja, izpodriva jo zavist in nezaupanje. In vendar ne more najti vzrokov vsemu temu, dasi nič bolj ne želi, kakor razpoditi sence, padajoče na domačo vas.

Nekoč je bil že blizu razkritja te skrivnosti. Starka v koči je bila dobro razpoložena ter mu je marsikaj namignila. Tukaj pa je obstala in nobeno prigovarjanje je ni pripravilo do tega, da bi bila nadaljevala.

«Pripovedujte, namica,» jo je prosil. «Saj ne bom nikomur izdal.»

«Ne smem,» se je branila. «Veže me obluba.»

«Kakšna obluba?»

«Obluba. Več ti ne smem povedati.»

«Saj vedo tudi drugi...»

«Nihče razen Oštirja. Pa ga vprašaj. Mislim, da ne bo hotel nositi odgovornosti.»

Tako se je branila in vztrajala pri molčanju. Fant pa je bil odslej še bolj radoveden: kadar je mogel, je iskal priložnost, da bi kaj izvedel. Spomnil se je Lenčke, in vedno bolj se je oprijemal misli, da bi edino ona mogla izveči iz starke, kar se boji razodeti. Mogoče bo tudi kdaj pozabila na oblubo, ali se bo zagovorila.

Tako je poteklo prvo poglavje njegovega premišljevanja. Potreben oddih je zakrožil veselo narodno pesem, da se je razlegalo po

goče načine dobiti od nas goldingove sadeže, čemur pa v lastno korist ne smemo ugoditi.

Določitev mezde, za obiranje hmelja je povzročila živahen razgovor, ki je dovedel do sklepa, da se naj plačuje za obiranje enega škafa hmelja 1.75 Din pri običajni hrani in 2.25 Din brez hrane.

Gledé na dejstvo, da se mora hmelj obirati takrat, kadar je zrel, so se navzoči hmeljarji dogovorili, da bo to okoli 23. t. m. Ker se bo pa obiranje hmelja vršilo še v začetku septembra, ko morajo otroci že v šolo, je glavna skupščina sklenila prositi velikega župana in tudi ministrstvo prosvete, da se v občinah, kjer se prideluje hmelj, začetek šolskega leta preloži za 10 do 14 dni.

Glede razpošiljanja brzojavnih tržnih poročil posameznim poverjenikom se je sklenilo, naj se to izvršuje na isti način kakor v minulem letu. Upoštevale se bodo pa tudi nekatere tozadevne želje in izpremembe. Cene v poročilih se bodo navajale tudi v naši valuti.

Prav temeljito in obširno je potem poročal društveni predsednik o nameravanem zavarovanju hmelja proti požaru, kar so vsi navzoči pozdravljali z velikim navdušenjem. Sklenilo se je, da se vsa zadeva prepusti širšemu odboru v nadaljnje proučevanje in izdelavo potrebnih podrobnosti.

Končno je društveni poslovodja priporočal nekaj sredstev za zatiranje živalskih in rastlinskih škodljivcev hmeljske rastline. Ob štirih popoldne je društveni predsednik zaključil skupščino.

Sadni ogledi v ptujskem okraju

Na podlagi sklepa sadjarjev, zbranih v Ptuj na zborovanju 1. t. m., se bodo vršili po strokovnjakih sadni ogledi po vsem ptujskem polju. Ugotoviti se mora, katere vrste sadja so letos najbolj odporne proti sadnim škodljivcem in boleznim, katere sorte so najbolj razširjene, plodnosne in za trgovino sposobne in katere sorte je priporočati za enotni nasad. S temi sadnimi ogledi je združen tudi pouk o ravnanju s sadjem in vzgoji sadnega drevja.

Sadni ogledi s sestanki sadjarjev na sadnih vrtilih se bodo vršili: v nedeljo 5. septembra od 8. do 10. ure pri Orniku in Herbersteinu v Ptuj, ob 13. uri na Herbersteinovem sadonosniku na Vurbergu, ob 16. uri pri Mariniču pri Sv. Urbanu, v ponedeljek 6. septembra ob 8. uri pri Sv. Marku pri Golobu, ob 12. uri na Vibmerjevem sadov-

njaku v Hrastovcu (občina Zavrč), ob 14. uri 16. uri pri Šmigocu v Vareji; v torek 7. septembra ob 8. uri pri Št. Janžu na Dravskem polju na posestvu Gojčiča in Ornika, ob 10. uri na sadovnjaku Štajerske hranilnice v Podlehniku, ob 11. uri v Št. Lovrencu na Dravskem polju pri Urbasu, ob 14. uri na Ptujski gori pri Kupčiču, ob 16. uri na Sagadinovem sadonosniku v Pečkah; v sredo 8. septembra ob 9. uri v Dragoviču pri županu Čehu, ob 10. uri v Juršincih pred šolo, ob 12. uri v Mostah pri Simonu Toplaku, ob 13. uri v Muretincih pri Francu Horvatu, ob 15. uri pri Molitorju v Mestnem vrhu.

Sadjarji naj se teh sadnih ogledov polnoštevilno udeležijo.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Cene na svetovnih tržiščih ponovno lahko nazadujejo. Enako na jugoslovanskih tržiščih. Na novosadski blagovni borzi so bile zadnje dni naslednje cene za 100 kg: pšenica, nova 257 Din 50 p do 261 Din 50 p, turščica 166 Din, moka «0» 455 do 458 Din.

ZIVINA. Cene se prilično drže in se v zadnjem času niso znatneje izpremenile.

Kratke vesti

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 17. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 799 Din 25 p do 803 Din 25 p, 100 nemških mark za 1349 do 1353 Din, 100 italijanskih lir za 186 Din 40 p do 187 Din 60 p, 1 dolar za 56 Din 46 p do 56 Din 76 p, 100 češkoslovaških kron za 167 Din 38 p do 168 Din 38 p, 100 švicarskih frankov za 1094 Din 80 p do 1098 Din 80 p.

= Pokrajinska sadna razstava v Ptuj je preložena na ugodnejšo sadno letino. V mariborski oblasti letos ni mnogo sadja, in še te male količine so napadene po raznih boleznih, tako da letos sploh nimamo lepega in čistega sadja, ki bi bilo sposobno za razstavo in sadni sejem.

= Ljubljanska vrtnarska razstava se bo vršila v okviru pokrajinske razstave od 4. do 13. septembra t. l. To bo tretja prireditev te vrste v Ljubljani. Ta razstava, za katero se prireditelji niso strašili ne truda ne stroškov, nam priča, da se nahaja ta lepa obrt na isti stopnji kakor pri drugih kulturnih narodih. Zavzemala bo ta razstava paviljon «J», ki bo spremenjen v krasen eksotični vrt.

= Jesenski velesejem v Pragi bo prirejen 29. t. m. do 5. septembra t. l. V okviru velesejma

s bo vršilo več specialnih sejmov, in sicer rudarski, žumarski, radijski sejem, skupna razstava tvorničarjev obutve, tekstilni sejem in drugi. Posetniki Praškega velesejma imajo polovično vožnjo na jugoslovanskih in češkoslovaških železnicah ter 25 odstotkov popusta na madžarskih in avstrijskih železnicah.

Pozor, trgovci in obrtniki!

Kaj namerava SIS. — Konsumi po vseh vaseh, — Pozor zlasti čevljarji, krojači, mizarji in drugi obrtniki!

Kakor je znano, je klerikalna stranka ustanovila veliko število konsumov. To so navidezno zadruge, v resnici pa so njihovi člani poleg, ne da bi vedeli čemu, saj nimajo nobene kontrole in so tu le za primer, ako je treba plačati izgubo. Konsumi imajo namen, uničiti samostojne trgovce in njihove rodbine. Namesto neodvisnih rodbin naj bodo tu samo konsumski nameščenci, ki jih domači kaplan lahko nažene, kadar mu je volja.

Klerikalci računajo, da bo politizirajoči duhovnik laže komandiral v vasi, čim manj bo izobraženih ljudi tamkaj. Učitelje hočejo ugnati, če dobe avtonomijo, trgovce pa s konsumom. Treba je le še uničiti obrtnike, ki so klerikalcem preveč razumni in preveč samostojno misleči.

To naj bi se zgodilo s tem, da bi se konsumi še v večji meri razširili in da bi prodajali fabriško blago iz inozemstva, ki je sicer po kakovosti slabše, zato navidezno cenejše in ga ljudstvo kupuje, če je poleg še župnikov odpustek. Ko bo v vsaki vasi preko konsumna ljudstvu vsiljenih dovolj storjenih čevljev, oblek iz tujih fabrik in celo preprosto orodje, kolesje in drugi pripomočki, ki jih izdelujejo domači obrtniki, bodo po klerikalnem računu tudi obrtniki morali na kolena. Na mesto samostojnih rodbin bo stopil konsumski pomočnik, ki bo obenem mežnar in bo še temu odvzel zaslužek.

Klerikalstvo deluje z vso močjo za ubožanje ljudstva, da bi tako postali vsi odvisni. Konsumi že sedaj plačujejo manj davka kakor trgovci in obrtniki, manj pridobnine, osebne dohodnine pa nič. Sedaj hočejo s pomočjo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo breme še bolj premakniti na ramena rodbinskih očetov. Doslej je Zbornica to branila, sedaj pa so klerikalci z obljubo predsedniškega stola zase pridobili mladega trgovca g. Jelačina in upajo s pomočjo radičevcev spremeniti Zbornico v konsumarsko zbornico.

Ali boste to dopustili, trgovci in obrtniki? Gre za vaš obstoj.

planjavi. Prav na sredo vasi so padali njeni glasovi in vsakdo je mogel slišati besede:

«Dol! s planince gledal ravno sem polje, radosti zavriska moje mi sreč, ker je dekle doli, kjer mi vir šumlja, moja Milica, ki me pozna.»

Namesto Milice je prišla Lenčka s srpom in košaro. Vračala se je iz gozda, kjer je nabirala koprive, odložila je in obstala zraven njega.

«O, Ivan!» je zahihitala. «Nisem mislila, da me boš počakal.»

«Dolgo te ni bilo, Lenčka!» ji je rahlo očital. «Vendar pa si prišla, kar mi je v zadoščenje, da nisem zastoj prepeval.»

Slišala sem te, daleč seže tvoja pesem. Pa sem hitela, hihiti, in prišla ob pravem času.»

«Prav, prav, Lenčka. Vidim, da me imaš res rada.»

«Ljubiva se kot soseda, druge ljubezni ni med nama. Ako misliš, da se ti vsiljujem, prekiniva občevanje. Saj vem, da se me sramuješ.»

«Ne huduj se, Lenčka. Prijetno mi je, ako se takole kaj pomeniva. Ti veš toliko lepega in zanimivega. Pri vas imate vsak dan obiske.»

«Res jih imamo. Starejši ljudje prihajajo k materi, mlajši pa iščejo mene. Vedo, da bo

koča moja po materini smrti. Dom bi bil pripraven za kakega rokodelca, ampak jaz hočem ostati samica in umreti v kakem samostanu.»

Ivana ni zanimala njena prihodnost, meril pa je na to, kako bi izvedel od starke skrivnost razprtije med sosedo. Kar mu je nekoč namignila, mu ni hotelo iz spomina. «Ležišje bi bilo danes nekaj drugega, ako bi na svetu ne bilo hudobije,» mu je dejala in dostavila, da je bilo pač tako usojeno.

«Lenčka, ali mati še ni končala tiste povesti?» se je priliznjeno nagnil k mladenki. «Kdaj se bo dalo vendar kaj izvedeti?»

«Kadar bo mamica prvič dobre volje. Pred tednom sva dolgo bedeli in tedaj mi je nekaj razodela. Rekla je, da mi bo pred smrtjo vse povedala, nad čimer bom strmela.»

«Ti že torej veš, Lenčka. Pripoveduj mi, za božjo voljo, ne puščaj me v negotovosti.»

«Zdaj še ne, obljubila sem ji molk. Držati moram besedo, ako hočem biti vredna njene zaupanja.»

«Tudi meni lahko zaupaš kako besedico za nadaljnje raziskovanje. Čuval jo bom kot dragocenost.»

«Zapovedano mi je molčati. Sicer pa ne vem veliko in tudi ne razumem. Mati ni hotela jasno govoriti.»

«Lenčka, povej mi, česa ne razumeš. Potrudil se bom ter ti pokazal pot v temno negotovost. Pogum in govori!»

Zadel je na pravo struno. Dekle je podleglo radovednosti, grizti je pričela ogel rute, kar je pomenilo, da bi rada nekaj povedala. Prijel jo je za roko ter jo posadil poleg sebe na skalo, z mahom poraščeno.

«Kar vem, je negotovo,» se je dekle ugodoma opravičevalo. «Mati mi je samo rekla, da je Ležišje pred leti zadela velika nezgoda. Kaj se je zgodilo, o tem ne smemo govoriti. Drugo ne more biti kakor denarna izguba. Pokazala mi je tudi neke bukve, katere jo skrila ter jih nisem mogla brati.»

«Kam jih je skrila?» je hlastnil z vprašanjem.

«Nekam v tla pod desko, natanko pa nisem mogla videti. To je vse, kar ti morem povedati.»

«Hvala ti, Lenčka, storila si mi veliko uslugo. Malo si mi sicer povedala, vendar boljše kakor nič. Plačilo boš prejela ob pravem času, lahko se zanesesh.»

(Dalje prih.)

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj na nogometni tekmi v Ljubljani.** Nogometne tekme za kraljev pokal, ki se je vršila v nedeljo med zagrebškimi in beograjskimi sportniki v Ljubljani, se je udeležil tudi kralj Aleksander, ki je po zmagi Zagreba nad Beogradom (3:1) lastnoročno izročil dragoceno darilo zagrebškim igralcem.

* **5letnica smrti kralja Petra I.** V torek 17. t. m. je preteklo pet let, odkar je zatisnil svoje oči kralj Peter I. Veliki Osvoboditelj, prvi narodni vladar ujedinjene Jugoslavije.

* **Tri poroke.** Iz Osluševcev pri Sv. Lenartu nam pišejo: Eno zadnjih nedelj so se poročili pri nas kar trije pari, in sicer: g. Franc Horvat, posestnikov sin, in gospodična Jožefa Hebarjeva, hči čevljarkega mojstra, nadalje g. Lenart Korpar, kolarski pomočnik, in gđ. Mici Petkova, hči gozdnega čuvaja, ter g. Simon Venta, veletrgovca, in gđ. Ozmeževa, hči veleposestnika iz Cvetkovcev. Bilo srečno!

* **Premiranje konj v Žaleu** se je vršilo 16. t. m. Poleg premiranja je bil tudi pregled državnih in zasebnih licenciranih žrebcev. Obdarovanih je bilo 58 posestnikov.

* **Odgovorni urednik «Kmetkega lista»** obsojen na zapor. Senat deželne sodišča v Ljubljani je obsodil odgovornega urednika «Kmetkega lista» g. Milana Mravljeja radi članka, ki vsebuje klevete proti g. dr. Francu Koltererju, državnemu kopališčnemu zdravniku v Rogaški Slatini, na dva meseca zapora, 5000 Din globe, 10.000 Din odškodnine in objavo sodbe v «Kmetkem listu». Nadalje je bil g. Milan Mravlje obsojen še zaradi istega članka, ki vsebuje tudi klevete proti g. Viljemu Bizjaku, tovarnarju v Rogaški Slatini, na 1 mesec zapora, 5000 Din globe, 5000 Din odškodnine in objavo sodbe. Skupno je torej prejel tri mesece zapora in mora plačati 10.000 Din globe ter 15.000 Din odškodnine. Razen tega bo moral v obeh primerih plačati tudi vse stroške. Ob sodbe po novem tiskovnem zakonu so torej prav izdatne.

* **Obiranje hmelja v Savijski dolini** se je mestoma začelo že ta teden, ker je lepo vreme zelo pripomoglo k temu, da je hmelj hitro dozorel. Splošno obiranje se bo začelo prihodnji teden. Zadnji topli dnevi so zelo koristni hmelju, ki bo izredno dobre kakovosti. V predprodaji dobe letos kupci prav malo hmelja. Kakor se čuje, se gibljejo cene v predprodaji med 70 do 80 Din za kilogram. V Češkoslovaški plačajo v predprodaji blizu 100 Din za kilogram. V Nemčiji so cene višje, ker je tam izredno slaba hmeljska letina.

* **Lahen potresni sunek** se je občutil zadnje dni v Ljubljani in okolici. Škode ni bilo. V Ljubljani so ga občutili samo ljudje, ki so se nahajali v mirnih prostorih višjih poslopij. Kakor poročajo, so ta potres čutili tudi okoli Grosuplje in Velikih Lašč. Naslednje dni je bil še eden potresni sunek v okolici.

* **Obiranje hmelja v Savinjski dolini** se je v nedeljo 29. t. m. v gostilni g. Mikla pri Sv. Marjeti niže Ptuj popoldne ob 3. dobrodelno tombolo. Dobitki so prav lepi, in sicer: močan kmetški voz, obleke, obuvale, celi zaboji kave, mila «Zlatorog» (mogoče za zlatniki) itd. Tablice za tombolo so po 3 Din komad. Čisti dobiček je namenjen za novo hiralnico.

* **Pozdrav iz Niša.** Pišejo nam: Kakor je znano, se nahaja mnogo naših slovenskih fantov vojakov po vseh krajih naše države. Tako se nahajamo tudi v Nišu pri prvem konjeniškem polku fantje iz Zagorja ob Savi, ki pošiljamo lepe pozdrave vsem bralcem in bralkam «Domovine», posebno tistim fantom, ki nam bodo kmalu sledili. Feliks Mlakar, Jožef Pirc, Ivan Gregl, Franc Sinkovec, Lovro Turk in Vinko Bajcer.

* **Najlepše pozdrave** pošiljamo vsem Slovencem, posebno dekletom in fantom, slovenski fantje vojaki pri 2. četi 10. p. p. v hercegovskih go-

rah: Jože Berger (Tržič), Andrej Mali (Golnik), Jože Kalan (Ljubljana), Franc Lah (Ljubljana), Ante Marolt (Bled), Franc Soklič (Gorje), Lovro Baloh (Žirovnica), Janez Sitar (Visoko), Anton Vidic (Koroška Bela), Januš Hočevar (Dornike), Januš Jakopič (Gorje), Ivan Malenšek (Ljubljana), Albin Mirtič (Mirna Peč), Alojzij Troha (Prezid), Jože Jenkole (Hraše), Fran Branc (Mojstrana), Štefan Draksler (Mavčice).

* **Usoda invalidov.** Invalid nam piše: Pred nekaj dnevi sem korakal ob berglji na kolodvoru v Laškem. Opazila me je neka gospa, ki je baš hotela stopiti v vlak. Sočutno me je pogledala, pristopila k meni ter mi podarila nekaj denarja z besedami: «Tu imaš za cigarete!» Blagor tebi, ki imaš tako sočutno srce in ki uvidevaš naše gorje, za katero se prav malo brigajo tamkaj, kjer bi bila to dolžnost.

* **Tržni dnevi v Laškem** se zopet uvedejo, in sicer vsak torek in petek. Prvi tržni dan se je vršil v torek 17. t. m. na trgu pred Pivnico in Elsbacherjem. Ob tržnih dnevih je do 10. dopoldne pod kaznijo zabranjeno prodajati ali kupovati izven tržnega prostora živila in življenske potrebščine, ker se s tem podpira le verižništvo in druginja.

* **Most v Šmarjeti pri Laškem**, ki ga je voda odtrgala, bo znova postavil Okrajni zastop, dočim bodo vzdrževanje prevzele prizadete občine. Okrajni zastop je vložil prošnjo na vojno okrožno komando, da naj bi poslala oddelek pionirjev.

* **Smrtna kosa med ameriški rojaki.** V Clevelandu je umrl 39letni Franc Meh, doma iz Šoštanja. Istotam je umrl Jakob Obreza v starosti 43 let. Doma je bil iz Dobe pri Cerknici. V Stauntonu se je ustrelil Franc Zornik. Franc Štrukel je preminul v Barbertonu v starosti 48 let. Doma je bil z Iga pri Ljubljani. V starosti 44 let je preminula Marija Staničeva v Buttu. Rodom je bila iz Sinjega vrha na Dolenjskem. Julka Mestnikova je umrla v Waukeganu. 54 let stari Paulin je preminul v Vintondalu. Rojen je bil v Brusnicah pri Novem mestu. Francka Bregincjeva je podlegla v starosti 38 let v naselbini Penn. Bodi jim lahka tuja zemlja!

* **Težko prizadeta družina.** Te dni se je odpravil posestnik Dolinšek iz Zaveršana na božjo pot. Vračal se je z vozom in konji. V Šklendrovcu je tamkajšnji potok zaradi vednega deževja močno narasel. Ker ni mostu, je moral gaziti. Deroča voda je voz prevrnila, Dolinšek je padel v vodo in utonil. Dogodek je tem bolj žalosten, ker se je Dolinšek šele pred šestimi meseci poročil. V kratkem času je nastopil v tej družini že tretji primer nenadne smrti. Stari oče se je ubil pri spravljaju lesa, ena hčerka je pa padla s kozolca in se tudi ubila.

* **Velika škoda po toči.** Pišejo nam: V krajih Breška gorca, Startenica, Lekmarje, Št. Janž in Babna reka je napravila toča 2. t. m. veliko škodo. V Št. Janžu in Breški gorci je uničenih kakih 40 odstotkov poljskih pridelkov. Ubogo ljudstvo obupuje, ker je že itak močno prizadeto po neprestanem deževju.

* **Razstava psov na ljubljanski pokrajinski razstavi.** V okviru pokrajinske razstave, ki se bo vršila od 4. do 13. septembra t. l. na Ljubljanskem velesejmu, bo od 8. do 9. septembra t. l. tudi razstava plemenskih psov, ki obeta biti zelo zanimiva.

* **S slive je padel.** V mariborsko bolnico so pripeljali 37letnega viničarja Ivana Dombaja iz Št. Ilje v Slovenskih goricah, ki je obiral slive in pri tem tako nesrečno padel z drevesa, da si je zlomil levo nogo.

* **Težka nesreča pastirčka.** Enajstletni pastir France Prek, rudarjev sin v Trbovljah, je pasel živino pod Retjem. Igral se je okoli žične železnice, ki dovaža v jamo zemljo in pesek za zasipanje izrabljenih rovov. Ko je pridrvel po žici

voziček, ga je pritisnil s tako silo, da mu je noga le še na koži obvisela. V bolnici so siromaku nogo odrezali.

* **Strašna smrt v mlatilnem stroju.** V St. Petru pri Mariboru je bila osemnajstletna Lizika Bohel zaposlena pri mlatilnem stroju. Pri delu je stroj deklico zgrabil za kito in ji potegnil glavo med zobovje koles. Nesrečna deklica je obležala z zdrobljeno lobanjo na mestu mrtva.

* **Smrtna nesreča.** Te dni se je pri Splošni stavbni družbi na Teznu pri Mariboru pripetila težka nesreča. Pri dviganju težke železne plošče z žerjavom se je utrgala veriga in plošča je padla na ključavničarja Alojzija Klina ter mu zlomila več reber in obe nogi pod kolenom, desno dvakrat, prebila lobanjo in spodnjo čeljust. Ponesrečenca so takoj prepeljali v javno bolnico, kjer pa je kmalu umrl.

* **Truplo v Savi.** Truplo dijaka VI. gimnazijskega razreda v Ljubljani Jakoba Ostermana, ki je pred tedni utonil v Savi v Tomačevem, so potegnili v Zaprešiču iz Save.

* **Na zastrupljenju krvi je umrl v mariborski bolnici** Vlado Ozvald, učenec meščanske šole, sin gostilničarja in posestnika g. Ferda Ozvalda v Rušah. Pokojnikovo truplo so prepeljali v Ruše, kjer se ga ob mnogobrojni udeležbi domačinov položili k večnemu počitku. Prizadeti rodbini naše sožalje.

* **Samomor.** V Mariboru se je obesil pekovski mojster Jakob Zgonc. Možak je bil star okrog 50 let in splošno priljubljen pri odjemalcih. Lansko leto ga je zapustila žena in odšla s sinom na Dunaj. Domneva se, da je izvršil samomor zaradi družinskih razmer.

* **Najden ponesrečenec.** Pod Mrzlo goro v Kamniških planinah so našli te dni truplo medicina Pavla Šumana, ki se je pred nekaj tedni ponesrečil. Truplo je bilo pokrito s snegom.

* **Strela je udarila v gospodarsko poslopje** g. Florijana Kranjca v Kalobju pri Celju. Poslopje je zgorelo do tal. Tudi hiša je postala žrtev požara. Posestniku je zgorelo poleg drugega okrog deset tisoč dinarjev gotovine.

* **V grobu utonil.** Na pokopališču v Vačah pri Litiji je tamkajšnji grobar Janez Grile izkopal grob za nekega mrliča. Zaradi naliva se je ponoči nabralo v grobu mnogo vode, katero je naslednjega dne hotel odstraniti. Pri delu je grobarja prijel božjast, da je padel v grob in utonil.

* **Požar na Barju.** Pred kratkim ponoči je nastal požar v šupi posestnika g. Antona Jarca v Črni vasi na Barju. Barjansko in rudniško gasilno društvo sta požar omejili in pogasili.

* **Velik požar.** Iz Senčurja pri Kranju nam pišejo: V četrtek 12. t. m. smo imeli zopet požar. Ob pol 10. uri zvečer je začelo goreti pri posestniku g. Antonu Vidmarju, po domače pri Kobasaru. Požar je uničil skedenj in prav vse poljske pridelke, kakor seno, pšenico, rž, in ječmen. Domači gasilci so takoj prihiteli na lice mesta in posretilo se jim je s pomočjo sosednjih gasilcev iz Vokla, z Visokega, z Luž, iz Vogel, Kranja in Velesovega omejiti ogenj. Pri gašenju se je ponesrečil tukajšnji aglini podnačelnik g. Martin Bulovec, kateremu je vodni curek skoro izbil levo oko. G. Bulovec se zdravi v domači oskrbi. Škoda znaša okrog četrtilijuna dinarjev. Požigalca ne morejo izslediti. Žal, se moramo pritožiti tudi nad cerkovnikom, ki je zvonil šele, ko je bilo gasilno društvo že v akciji.

* **Kozolec zgorel.** Na bivšem vojaškem letališču v Spodnji Šiški je nastal na kozolcu posestnice Weisove ogenj, ki se je naglo razširil. Ljubljanski gasilci so takoj prihiteli na kraj nesreče z motorno brizgalno, istotako šišenski gasilci, vendar pa gasilna dela niso bila mogoča, ker ni v bližini vode. Kozolec, poln sena in žita, je popolnoma pogorel. Zažgal je neki fant, ki se je igral na kozolcu z ognjem.

* **Umor v Trbovljah.** V noči od sobote na nedeljo je 21letni rudar Anton Krajšek, stanujoč pod Bukovo goro, ustrelil svojo ljubico Štefanijo Kraljevo. Kraljeva je bila ustreljena nad levo prsno bradavico in ji je šla krogla skozi srce. Kolikor je znano, je ubijalec za soboto 14. t. m.

ob 8. zvečer pismeno povabil Kraljevo na sestanek pod Ojstro baje zaradi tega, da bi šla oba skupno v smrt. Kaj se je med tem časom godilo med obema, se ne ve. Po zločinu se je Krajšek ves zmešan vrnil domov, kjer je bil aretiran. Na orožniški postaji je izjavil, da je mislil ustreliti tudi samega sebe, da pa mu je zmanjkalo poguma. Razne okolnosti kažejo, da je izvršil Krajšek svoj zločin predvsem iz pohotnosti. Domneva se, da je Krajšek ustrelil svojo žrtev med aktom in celo mrtvo onečastil. Oblastva naj store vse, da se točno pojasni ta zverinski zločin.

* **Pojasnjen umor župnika.** Pred kakšnim mesecem je bil v Orehoviči v hrvaškem Zagorju umorjen in oropan tamkajšnji župnik Pliberšek. Zasedovanje zločincev je ostalo brez uspeha. Sedaj pa se je orožnikom posrečilo dovesti župnikovo kuharico Trkančjevo do priznanja. Kuharica je priznala, da so župnika umorili njeni tovariši, ki jih je pustila v župnišče. Plen, ki so si ga roparji razdelili, se je še ves našel.

* **Podivjani ubijalci.** Iz Uršnih sel nam pišejo: «Domoljub» od 5. t. m. piše o uboju na Gornjih Sušicah prav po stari klerikalni navadi, to se pravi, da laže od konca do kraja. Piše, da so se fantje stopili 24. m. m. v gostilni na Sušicah, kar pa ni res, kajti v dotični gostilni ni bil niti eden dotičnih fantov. Pretepači so skriti koncem vasi čakali na Ivana Povšeta in ga od daleč s kamenjem in drvmi pobili na tla, potem so ga še pretepli in ga pustili tam ležati. Čez nekaj ur so se vrnili in mu popolnoma razbili glavo. Ubijalci so vsi s Sušic in prave klerikalne korenine. Na Slovenskem menda ni vasi, kjer bi bili vnetejši pristaši SLS, kakor so Sušice. Zlepa ni kraja na Slovenskem, ki bi mogel beležiti toliko zahrbtnih napadov, kakor jih štejejo baš Sušice. Ako bi kateri naših somišljenikov storil kaj takega, bi ga klerikalci obesili na prvo drevo.

* **Cerkveni tatič.** V cerkvi Sv. Krištofa v Ljubljani je zmanjkalo z oltarja prt z bledordecimi širokimi črtami. Tatvine je sumljiv visok možki, ki je prihajal že nekaj dni v družbi majhne črne oblečene ženske v cerkev.

* **Vlom v Litiji.** Pred kratkim ponoči so neznan tatovi vlomili v prodajalniške prostore Konsumnega društva v Litiji ter odnesli veliko množino raznega blaga.

* **Zgodaj začel.** Mladoletni Vinko Sever, vajelec pri g. Antonu Arzenšku v Celju, je ukradel 5500 Din v gotovini ter nekaj perila in obleke v vrednosti 7800 Din, nakar je neznanokam pobegnil.

* **Zlatnike so našli v Zlatorog terpentinovemu milu:** Marija Brenčič, Ljubljana, Vegova ulica 2; Neža Zagar, Zelena jama pri Ljubljani; Elica Dragar, Pesnica; Jakob Beznik, Slov. Javornik; ga. Premoršak, Maribor, Razlagova ul.; N. Kobal, Bled, Vila Radoslava; Amalija Rajh, Mrzlo polje pri Planji; Pavla Bašelj, Smolno pri Škofji Loki; Ivanka Potočnik, Sv. Lenart nad Škofjo Loko; Zdravka Habjan, Litija; Jožefa Švižaj, Trbovlje pri Celju; Marija Milhofer, Zagreb, Maksimirska cesta 80; dr. Vladimir Skomerovski-Perušič; Tezija Krasič, Karlovac; gosp. Lipnik, Sarajevo, Bolniška ulica 3; Andjela Živica, Potok, pošta Potočica.

* **«Brezalkoholna Produkcija», Ljubljana, Poljanski nasip 10/7, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!**

„EDINOST“

VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE
MLADINE V LJUBLJANI

«Edinost» v Ljubljani je priredila 15. t. m. svojo prvo javno prireditev v obliki vrtno veselice v Kozlezi. Bila je dobro obiskana. Tamburaški odsek je neumono sviral ter pokazal lep napredek. Isti dan se je vršila tudi nogometna igra «Edinost», Ljubljana : «Edinost». Hrast-

nik. Žal se ni vršila do konca. Upamo, da se obe moštvici zopet snideta, drugič mogoče v Trbovljah.

Ustanovni občni zbor «Edinosti» v Škofji Loki se bo vršil 22. t. m. Ura in lokal se članom objavita v «Jutru».

Iz tajništva Zveze. Te dni izdamo na vse organizacije «Edinost» okrožnico, ki jo naj odbori temeljito prečitajo in točno odgovorijo na posamezne točke. Vse organizacije naj se tudi točno držijo datuma za odgovor. Glede znakov sporočamo, da nekatera društva še niso vposlala prispevka. Naj to nemudoma uredijo. Sporočamo tudi, da je brat Patik, tajnik Zveze in podpredsednik, odšel na orožne vaje v ČSR. Njegov namestnik je brat Karol Franz. Dopisi naj se v naprej pošiljajo na Gajevo ulico 2-I.

PROSVETA

p Poziv naprednim kulturnim delavcem. Zveza kulturnih društev v Ljubljani je priredila v minulih letih nebroj ljudskih predavanj, ki so rodila lepe uspehe in v veliki meri pripomogla k izobrazbi našega naroda. Ker se zavedamo velike potrebe in koristi, katero ima ljudstvo od pouka potom žive besede, namerava ZKD svoja predavanja v prihodnji seziji gojiti še z večjo intenzivnostjo. Zato se obračamo na vse naše napredne kulturne delavce s prošnjo, da nam čim prej sporoče, najkneje pa do 1. septembra t. l. svojo pripravljenost sodelovati pri našem narodno-prosvetnem delu. V svojem dopisu naj navedejo ime na onih snovi, o katerih žele predavati. Vse prijave ze poslati na tajništvo Zveze kulturnih društev v Ljubljani, Kazino, II. nadstropje.

Nekaj besed o tujskem prometu

Pri tujskem prometu je baš naše podeželje najbolj prizadeto, predvsem naša divna Gorenjska. Tujski promet je zelo važno poglavje v našem narodnem gospodarstvu. Vsak gost, ki pride v naše kraje, pusti kolikor toliko denarja pri nas. Zelezniče zaslužijo s prevažanjem, gostilničarji z jedmi in pijačami ter prenočišči, kmetje pa prodajo v letoviških krajih z lahkoto mleko, sadje, perotnino in deloma tudi živino. Več ko je tujcev v kraju, večji promet je in več denarja ostane v kraju. Zato nam pač ne sme biti vseeno, ali tujce vabimo ali jih odganjamo. Mestni človek, ki je vse leto med tesnimi zidovi, je potreben solnca in zraka, ki ga uživa z največjo slastjo le na deželi, proč od hrupa in velike družbe. Predvsem je zelo potreben počitka naš pridni uradnik, ki prebije skoro vse leto v zatohli pisarni.

Kaj pa mora nuditi podeželje letoviščarju, da ga zadovolji? Preprosto, a snažno stanovanje brez mrčesa je prvo, kar zahteva gost. Dalje mora imeti hrano, ki ne bodi predraga, vendar okusna in dovoljna. Sem spada tudi jedilno orodje, ki mora biti skrbno očiščeno, in pa snažno namizno perilo. Kaj pomaga še tako dobra jed, če je prirežena v umazani posodi in postavljena na mizo, ki je pokrita z umazanim prtom!

Gorenjci poznajo važnost tujkega prometa in so v tem oziru lepo napredovali, vendar ne še toliko, da bi mogli privabiti stalne inozemske goste. Pomislite, da so razni inozemci vajeni doma vsega najlepšega in najboljšega; zato zahtevajo potem to tudi po letovišjih. Pri kmečkem delu ne more biti vse snažno, sobe, perilo itd. pa mora biti. Prav na mestu bi bila v zimskem času v prometnih krajih predavanja o tujkem prometu ali pa tečaji, kjer bi se podeželski gostilničarji lahko opozorili na nedostatke, ki za enkrat še branijo tujcem v veliki množini prihajati med nas.

Prijatelj, kako se ti zdi, če se pelješ kam in te oderejo na vse grde viže ter so potem še neprijazni s teboj? Prepričan sem, da ne boš šel nikdar več v hišo, kjer nisi bil dobro sprejet.

Česar človek ne želi samemu sebi, naj tudi ne želi, ne privošči in ne dela tujcu! Tujci gredo zopet nazaj v razne kraje in pripovedujejo svojcem

svoje doživljaje. Če so zadovoljni, vabijo še druge in priporočajo obisk krajev, če so bili pa slabo postreženi in neprijazno sprejeti, svariijo svoje pred našimi kraji.

Mestni človek računa, da bo živel na deželi malo ceneje kakor v mestu, in to po pravici, ker mu podeželje ne more v tem oziru nuditi tega kakor mesto. Ne odirati ljudi! To je prvo in poglavito načelo. Kdor je to preziral, si je napravil škodo — mogoče za vedno.

Vsi smo poklicani, da po svojih močeh pospešujemo tujski promet, ki bo postal pri nas enkrat še zelo važen vir dohodkov, kajti priroda je pri nas tako lepa, da lahko tekmuje s Švico, samo, žal, pri nas še ni preskrbljeno za tujce tako kakor tam.

Prenagljenost ni dobra

Poleti 1921. smo bili vojaki na večmesečnih vežbah v majhni vasi Hadžici severoiztočno od Sarajeva v Bosni. Vaščani so tam deloma pravoslavne vere, deloma muslimani.

Kake tri četrti ure od vasi pod sosednjim hribom stoji na samotni sredi lepega sadnega vrta hiša Osmana Jusufa, z visokimi zamreženimi okni, ograjena s precej visokim zidom. Kakor se dá po zunanosti soditi, je hiša bila nekdanj lastnina kakega bega.

Kadarkoli sem šel mimo te hiše, sem z zanimanjem ogledoval slog zidave in umetno izdelana zamrežena okna, izza katerih se je skoraj vsak dan slišalo brenkanje na citre in petje prelepe muslimanske pesmi: «Aman, amane!...» Ali vselej me je minilo veselje, da bi si ogledal hišo znotraj, čim sem ugledal bradatga Osmana, ki je navadno sedel po ves dan sredi dvorišča in kadil iz svoje dolge pipe. Med nami se je govorilo, da Osman že ni šel najmanj deset let iz hiše. Neki moj tovariš Belokranjec pa je z vso gotovostjo trdil, da ima stari Osman štiri žene, ki jih je on s svojimi očmi videl neko popoldne, ko so se grele na solncu. Jaz pa sem bil mnenja, če jih je res videl, da so to najbrž Osmanove hčerke. Ker nisem nikdar dotlej imel prilike, da vidim turško hišo od znotraj, sem končno sklenil, da si jo enkrat za vsako ceno ogledam.

Neke nedelje popoldne se napotim z brega nad Osmanovo hišo nizdol k njej. Med potjo sem si v grmovju vrezal leskovo palico, si malo raztrgal hlače na kolenu in tak šepal proti hiši. To je bila moja zvijača, ker je popolnoma izgledalo, da sem, hiteč po strmem bregu nizdol, padel, si pri tem pokvaril nogo v kolenu in sem torej potreben pomoči pri najbližji hiši. Počasi prišepam na dvorišče. Na pragu je stal stari Osman, s strogim pogledom me je meril od pete do glave. Ali jaz sem že zbral svoje misli in pozdravil Osmana z besedami: «Ne var ne jok, Efendija?», kar bi se slovensko glasil: «Kako se počutiš, gospodar?»

«Džužolek!» («dobro»), je odgovoril on še precej vljudno, ali takoj nato zarentačil po srbski: «Kaj hočeš tu?»

Potožil sem, da sem padel, ko sem hitel po bregu nizdol, in si pri tem najbrž nevarno izpahnil nogo v kolenu. Prosim ga, naj me pelje v hišo, da se malo odpočijem in da mi dá kako mokro cunjo, da si ovijem boleče koleno. Nekoliko nejevoljno je ustregel moji prošnji in me odvedel v sobo, ki je bila zaradi gosto zamreženih oken skoraj popolnoma mračna. Ako ne bi bilo sredi sobe nizke, komaj pol metra visoke mize in po tleh težkih pisanih preprog, bi rekel, da je soba slična sobam na našem Primorskem.

Kmalu sem ovil koleno z mrzlimi oblogami. Osman me je sicer silil, naj sezujem čevlje, da vidi, kje je noga udarjena, češ, da se nekaj razume v zdravilstvu. Ali še pravočasno sem se izgovoril, da čutim, kako mi noga oteka in se bojim, da čevljev potem nikakor več ne bi mogel zopet obuati.

Najbolj me je zanimala neka stara slika in pod njo majhen črn križec, ki je visela v kotu sobe. Predstavljala je moža kakih 30 let, po nošnji sodeč Slovenca. Izdelana je bila v oljnatih barvah in je nosila letnico 1492. Iz tega sem sklepal, da

je ta slika najbrž v tesni zvezi z usodo enega izmed onih nesrečnih sužnjev, ki jih je leta 1493. ugrabil po Kranjskem tedanji črveni bosanski poglavar Jakub Paša. Pogajal sem se z Osmanom, da mi to staro izbledelo sliko proda, ali on ni hotel, češ, da njegova hiša že od davnaj hrani to sliko.

Počasi sva prišla v razgovoru na vino. Z vso jezičnostjo sem možaku dokazoval, da je vino dar Alahov, ali on je ostal trdovraten, češ, da vino ni za ljudi. Kakor pa sem sodil po črtah njegovega lica, ga je tudi on najbrž rad cukal.

Iz sosednje sobe se je slišalo veselo petje in igranje na citre. Na vse načine sem skušal izvleči iz Osmana, kakšno zlato se skriva v sosednji sobi. Toda zaman. Nazadnje je vzel vrč, rekoč, da mi donese medu. Da-li je on to hotel napraviti iz gostoljubja ali zaradi tega, da bi me prej odpravil iz hiše, še danes ne vem. Ko je odšel, jaz nisem mogel premagati skušnjave, da ne bi videl prepovedanega sadu v sosednji sobi.

Oprezno torej odprem vrata. V veliki, zeleno poslikani sobi sta za mizo sedeli dve deklici. Mislim sem ravno reči: »Pri vas se pa lepo imate ob nedeljskih popoldnevih.« Ali ena je takoj položila prst na usta. Aha, sem si mislil, pri vaši hiši je treba molčati! No, nesreča je hotela, da sem malo preveč odskripnil vrata. Zapazila me je stara Turkinja, žena z dolgim kljukastim nosom; pokrila je bliskoma obraz in zavriskala bolj glasno nego jaz včas, ko smo kakšno balo vozili skozi Logatec. Medtem se je že tudi stari Osman vrnil z medicom. Videvši yes prizor, je odložil vrč na stol in hitro stopil k zidu. Ne vem sicer, kaj je tam iskal. Le tako sem sodil po vsej priliki, da je hotel na meni preizkusiti ostrino onih starih zarjavelih handžarjev, ki so viseli na steni. Ne boš kaše pihal, sem dejal, odložil mrzle obloge s kolena in zraven pozabil, da šepam. Preden so se oče Osman prav zavedli, kakšnega navihanca imajo pred seboj, sem jaz bil že na prostem...

Ko sem zvečer, šivajoč hlače na kolenu, pripovedoval tovarišu, kako bridka je bila moja in Osmanova ločitev, mi je rekel: »Vidiš, prenapetost nikdar ni dobra! Lahko bi se bil Turku priliznil, naučil ga piti vino, pa bi te še za zeta vzel!«
Zapisal Joško J. Nagode.

ZANIMIVOSTI

KAKŠEN BO KONEC SVETA.

Leto 1925. je bilo zelo bogato na kometih in repaticah. Zvezdoslovci so teh nebeških teles opazili 12, kar se ni zgodilo že sto let. Gotovo se čitatelji še spominjajo velikega Halleyevega kometa, ki je meseca maja 1910. letel mimo naše zemlje. Mnogi zvezdoslovci so takrat dejali, da obstoja možnost trčenja kometa ob zemljo, kar bi seveda imelo za posledico veliko katastrofo sveta. Toda jedro te repatice je k sreči letelo daleč mimo nas. Še rep. repatice ni dosegel zemlje.

Sicer pa ta stvar ni bila tako nevarna, kajti rep po vsemirju blodeče zvezde obstoji iz tako redkih plinov, da jih pri prehodu skozi nje ni mogoče niti občutiti. Drugače bi seveda bilo, če bi telo kometa samo, tako zvano jedro, zadelo ob našo zemljo. Nastala bi strašna katastrofa, ki bi pa bila omejena samo na ono stran zemeljske krogle, kamor bi komet zadel. Zemlja je tako težka in močna, da bi vzdržala tudi ta sunek, ki bi ji sicer škodoval, a bi je ne razbil.

Učenjaki domnevali, da se je v zgodovini novejša enkrat zgodil tak primer. Komet ali kakšna druga manjša zvezda je trčila ob našo zemljo na kraju, kjer se je nahajala velika suha rečna Atlantida in kjer je sedaj Atlantsko morje. Stari grški pisatelji pripovedujejo, da je grozen potres uničil ta del sveta, da je dotični prostor potem zalilo morje in da je mnogo mesecev ležala nad tem morjem črna sopolara. Morda so bile to kosmične (vsemirske) megle, ki jih je zvezda, ko je zadela ob zemljo ali pa letela mimo nje, vlekla s seboj.

Prav nič redko ni, da trčita dve zvezdi druga ob drugo. Zvezdoslovci so že večkrat opazili v vsemirju primere, da je naenkrat zažarela na nebu nova zvezda. To je mogoče samo, ako zadeta dve zvezdi skupaj. Zaradi silnega udara nastane taka vročina, da nova zvezda, ki nastane iz obeh starih, začne žareti v svetli luči.

Ni izključeno, da bo tudi naša zemlja prej ali slej zadela v kako drugo zvezdo. Tako bi katastrofa sveta približno odgovarjala prerokovanju svetega pisma, ki pravi: Znamenja se bodo prikazala na nebu in moči nebeške se bodo gibale.

Francoski duhovnik Moreux, ki je napisal mnogo zanimivih knjig, je v eni njih orisal, kako si predstavlja konec sveta. Njegov opis vsebuje: »Neko noč zapazi zvezdoslovec na svetlem zvezdnatem nebu svello točko, ki je prej še ni bilo. Ta točka bi postajala vedno večja in zvezdoslovec bi izračunal, da bo konec sveta točno v 344 dneh.

Tri mesece po prvem opazovanju temne zvezde pa že ni bilo več mogoče stvari prikrivati občinstvu. Naraščajoča temna zvezda je bila vidna že prostemu očesu. Dosegla bi svetovni prostor, v katerem se giblje planet Neptun, in zemlja bi se ne vrtela več pravilno. Dolgost dni in noči ne bi več odgovarjala času, ki bi ga kazale naše ure. Zvezdoslovcem bi bilo na ta način onemogočeno vsako računanje. Človeštva bi se začela polasčati razburjenost. Verniki bi oblegali cerkve in svetišča, razuzdanci bi se spravljali k svojim zadnjim orgijam. Vsi oziri bi padli, tuja lastnina ne bi se več spoštovala, vse delo bi bilo ustavljeno.

Oni, ki bi si o pravem času ne nakupili dovolj živil, bi začeli umirati od gladi. Srečni bi bili tisti, ki bi se lahko skrili s svojimi zalogami na samotnem kraju. Ti ne bi videli strašnih pokolov in pobojev.

34 dni pred trčenjem temne zvezde in našega solca bo črna zvezda dospela do Jupitra, Urana in Neptuna bo že prej potegnila nase. Izgledala bo tako velika kakor tretjina meseca. Videla se bo kakor nov mesec na našem nebu. Svetlobo bo dobivala od našega solca. Tu in tam bo vstajal iz te nove zvezde ogenj, ki bo skozi razpoke, nastale na njeni skorji, bruhal na dan. Tedaj bo naše solnce samo izgubilo svoje ravnotežje in iz njega se bodo pričeli dvigati dolgi ognjeni jeziki, ki bodo lizali planet Merkur. Na naši zemlji bo nastajala vedno strašnejša vročina. Ozračje bo prenasajeno z elektriko. Nепrestano bo strašno treskalo. Nova zvezda se bo združila v silnem udarcu s solncem; nastala bo strahovita vročina, ki bo napolnila vse osolnčje.

Tega dne pa zadnji naši potomci že ne bodo več doživeli, ker bodo umrli nekaj dni prej.

Na nekem planetu ozvezdja Vege pa bo kakšen zvezdoslovec morda zabeležil naslednje: Solnce, ki se je bližalo našemu ozvezdju, je naenkrat začelo nenavadno močno svetiti. Nova zvezda je spremenila svojo smer in hiti sedaj proti...

In časopisi na oni zvezdi morda te novice niti ne bodo zabeležili; tako se jim bo videla malo važna in neznatna.

× Čas žetve v raznih državah. Znano je, da mráz in toplota nista po vsem svetu enaka. Dobe se kraji večnega snega, a so tudi kraji, ki sploh ne poznajo zime. Razumljivo je, da je od tega odvisno evetenje in dozorevanje zemeljskih plovov ter tako tudi čas žetve. Celih deset mesecev se žanje žito po različnih krajih zemeljske krogle. Samo v novembru in decembru se ne žanje nikjer na svetu. V Avstraliji, Novi Zelandiji, v pretežnem delu Chile in v nekaterih pokrajinah Argentine se vrši žetev v januarju. V februarju žanjejo v Istočni Indiji, a v severnejših delih Indije opravljajo žetev v marcu. V Mehiki, Egiptu, Perziji in Siriji žanjejo v aprilu, v severni Mali Aziji, Kitajski, Japonski, Tunisu, Alžiriji, Maroku in Teksasu pa v maju. V juniju žanjejo Kalifornija, Španija, Portugalska, Italija, Grčija, otok Sicilija in nekateri južni kraji Francije. V ostalih francoskih pokrajinah, v delu Av-

strije in Madžarske, v Jugoslaviji, Bolgariji, Rumuniji kakor sploh v Srednji Evropi in na Balkanskem polotoku, dalje v Južni Rusiji in Zedinjenih državah pade žetev na mesec julij in začetek avgusta. V Nemčiji, Belgiji, Nizozemski in na Danskem žanjejo v avgustu. V mesecu septembru je žetev v Škotski, Švediji, Norveški in v pretežnem delu Kanade. V severnih pokrajinah Rusije se žanje žito v oktobru.

× Devet žrtev požara. Na polju med Raztoko in Žalovem na Češkem se je vnela ponoči velika kopa sena, ki je zgorela do tal. Prot jutra, ko so razkopavali pepel, so opazili, da so bili v kopi ljudje. Najprej so našli dve popolnoma obžgani trupli, potem pa še dve. Štirje neznanci so našli v goreči kopici strašno smrt. Enemu trupu se je poznalo, da je žensko. Domneva se, da je v kopi zgorelo najmanj devet žrtv. V bližini kope je ležal velik kup človeških kosti, med katerimi je bila tudi ženska lobanja. Med ljudstvom kroži govorica, da gre za strašen zločin. Kopa je bila usodne noči najbrž pozorišče nočnih orgij, ki so se končale s požarom. Morda so moški posilili dotično žensko in da bi izbrisali sledove svojega zločina, so zažgali seno in plačali svojo pohočnost z življenjem.

× Človeški krvoses. Na Slovaškem je bilo izvršenih zadnje čase več živinskih umorov, ki so vzbudili med prebivalstvom tem večje ogorčenje, ker je neznani morilec po umoru izpil svojim žrtvam kri. Tako je bil umorjen v Prešovu 14letni deček Ludovik Ondček, čigar umor je ostal dolgo nepojasnjen. Pozneje je bila umorjena v Miškovu mlada deklica Tarjanova in vse je kazalo, da je morilec isti. Orožništvo je napelo vse sile, da je te dni izsledilo človeškega krvosesa v osebi Jožefa Lengyja, in sicer čisto slučajno pri nekem vlom, kjer je bil udeležen tudi Lengyjel. Ta je spočetka vse tajil; ko so ga pa na policiji pošteno prijeli, je svoje zločine priznal. Detektiv ga je odpeljal na travnik, kjer je umoril Ondčka, in tu je morilec popisal vse podrobnosti svojega zločina, kako je dečku s kamnom razbil glavo in mu izpil kri.

× Odstranitev nikotina iz tobaka. Ze dalje časa se vrše poskusi, kako bi se odstranil nikotin iz tobaka. Toda vsa doseđanja kemična postopanja, ki so hotela odstraniti nikotin, so se doslej izjalovila, kajti obenem z odstranitvijo nikotina se je znatno poslabšal tudi okus tobaka zaradi odstranitve važnih tobakovih sestavin. Zato so poskušali drugače; namestili so na koncu pipine cevi ali na koncu cigaretnega ustnika košček vate, ki je bil namočen v posebno raztopino. Ta vata naj bi lovila nikotin. Toda tudi ta poskus je ostal brez uspeha, ker se je tudi na ta način obenem z odstranitvijo nikotina poslabšal okus tobaka. Kakor pa sedaj poročajo, so pred kratkim iznašli postopanje, ki znatno zmanjšuje vsebino nikotina v tobaku, ne da bi se mu odvzel prijeten okus. To postopanje temelji na lastnosti amonijaka, ki kot močnejša baza prežene slabšo bazo nikotin. Tobak se v to svrhu izpostavi v posebnem prostoru amonijakovi pari in dotični prostor se polagoma razgreje. Iz nikotina, amonijaka in vode obstoječi destilacijski produkt se skrbno odvaža in potem se mora tobak zopet polagoma ohladiti. Ker se tobak po tem procesu popolnoma izsuši, se mora shraniti v primernem prostoru, dokler se zopet ne navzame potrebne vlage. Na ta način se posreči zmanjšati vsebino nikotina na 35 do 40 odstotkov. Ker je postopanje zelo enostavno, ne povzroča posebnih stroškov.

× Zvezda, ki je milijonkrat večja kakor solnce. Nedavno je odkril zvezdoslovec dr. Wolf novo zvezdo, o kateri zatrjuje angleški zvezdoslovec dr. Steavenson, da je milijonkrat večja in svetlejša kakor solnce.

× Zamorski ljudožrei, ki ne marajo belega mesa. Hči znanega angleškega politika lorda Asquitha se je nedavno vrnila iz večmesečnega potovanja po Afriki. Gospodična se je na svojem potu zanimala zlasti za plemena, ki se jedo človeško meso. Tako je prišla v zamorski državi Libiji tudi k nekemu plemenu, o katerem so

ji zadrževali, da ne praznujejo nobenega večjega praznika brez človeške pečenke. Ko je vprašala poglavarja, ali je to res, ji je ta potrdil. Takoj pa jo je pomiril, da se ji ni treba ničesar bati, ker niti on niti drugi člani plemena ne marajo mesa belokožcev, ker je preveč slano. Pred davnimi leti so bile razmere tudi v Liberiji zelo slabe in takrat so zamorci morali enkrat poseči tudi po mesu belokožcev. Ubili so dva misijonarja, katerih meso pa je bilo tako slano, da ga ni nihče mogel jesti. Zato sedaj nočejo nobenega belokožca več, ampak se maste le z mesom zamorcev.

× **Koliko ljudi požro zveri.** Angleška vlada je izdala te dni zanimivo statistiko, ki kaže, koliko ljudi požro zveri v indijskih džunglah. Število človeških žrtev v teh nevarnih krajih stalno pada. Lani so požrle zveri v Indiji 1974 oseb, dočim je znašalo predlanskim število nesrečnejšev, ki so našli v džunglah strašno smrt, še 2587. Največ ljudi pomore in požro tigri. Lani so jih požrli 974. Na leoparda je odpadlo lani 191, na leve 265, na medvede 82, na slone 78, na divje nujasce 73 in na krokodile 98 človeških žrtev. Zanimiva je tudi statistika zveri v indijskih džunglah. Po opazovanjih raznih ekspedicij je v Indiji še 24.605 divjih zveri, in sicer 1609 tigrov, 4600 leopardov, 2485 medvedov in 2361 levov.

× **Zgodovina razglednic.** V Londonu je umrl te dni baron Tuck, ki je izumil razglednice. Tuck je bil prvotno črkostavec in je živel v zelo slabih razmerah. Njegov gmojni položaj se je pa temeljito izpremenil, ko je začel leta 1884. izdelovati razglednice. Ta srečna misel mu je pomagala do bogastva in angleškega plemstva.

× **Ni se nam še kmalu bati konea sveta.** Po zatrdilu nekega vseučiliškega profesorja v Chicagu bo prišel konec sveta čez 500 milijard let. Koncem te dobe bo naša zemlja trčila ob planet Jupiter. Zaradi trčenja bo nastal silen šum, malo se bo zasvetilo ter zakadilo in človek na svetu bo nehal živeti.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PISMO PRAPREŠKEGA TONETA.

Ježica, na Veliki šmaren.

Naš svet ja pa res zvo spremenliv. Ta zadno nedelo ja tko šou dž, deb bvov kmav use dval padvu, a na dvanšen dan ja tku lepu.

Popovne sm šou dval na Savo, kja ud mojga stanvajna kvami par stu kuraku.

Pr Sav je bvov use povn ldi ubojga spola, kso se kupal ja sedel na mivk. Jaz sm šou za jan grm, pa sm se prav v živ zamislu, koko ja bvov ravn na ta dan pred 13 letm. Bvov ja tkula:

Že puprejšen dan pred Velikm šmarnam sm šou s svojim prjatli iz naših Prapreč k daleč na ukal znan Nov Štift na susednm Stajarskm. Tamki ja starudavna Marijna bužja pot.

Šli smo od doma en mav pred ponam. Ta paru sma ši čez Zvatapovske hribe, nato pa pršli u Thinsko dulinu; ud tam ja bvov pa treba jt čez Mejno pvanino, kja pa nas prou pušten ugrevu. Okol pete ure pa sma pršli k Nov Štift.

Kokr pousod drgod na božepotnih krajih je tud tud tam mrgolev ldi, sevede narveč ta mva-dih. Fantje ja dekleta so se sukal bl okol kra-marju. Ko sma hodil tud mi prke večer sm ju tja, sm jaz najdu na tleh jan velk srce; pubrav sm ga. Na tistmo malmo popirčk ja bvov napisan:

Kb družga na meva,
k lepga moža,
za mizo b sedva,
pa gledava ga...

Al ni biv to lep odpustek za lubga fantiča ud dekleta? Sam ja bva ta dekle nasrečna, k ga je zgubiva.

Zvečer ja pa nas Andrejče, k ja biv že večkit pr Nov Štift, vodu u Govobovo gustivno. Tam smo may večerjal, nato pa šli spat na hlev u lep dšč senu.

Pa jaz sm mov tam jano veliko smovo. Naredu sm si prostar kar pr lin puleg stopnic, pa povem

Vam, de prou svabga. Usak, kja prlezu gvar pu stopnicah, se ja na men spodtknu. Vi na veste, brave, če se ja spodtkniva kaka dekle, koko ja zakričava.

Komi se ja začev mav svitat, sm zapustu ta ležišče ja šou dval. Hodu sm smkej ja tja. Kmav putem, ko sm tko hodu, sm slišu jan prou ime-nitn pugovar:

«Ti, Franci, sej veš, kva ja bvov. Uh, deb le še ke več iz tega na bvov, polli navem, kva bo men za strit. Le pomisl, u Marijn družb sm ju ti s tud pr Varlih.»

Puprasku sm se za ušesi jas mislu: «No, ke taega se pa res na spudob za božjo pvot!»

Ko sm pa pršu do cerkve, sm spet neki novga slišu.

«O jemnasta, Micka, men sa dama večkit prpodval, de se mora pr Nov Štift z zobmi pocukat za vrveo pr ta malmo zvončk, de pvalti čuveka zube na bole. Jaz sm šva tud cukat; preh me nisa nč zube bolel, zde me pa usil!» Tku je prpodvava jana že bl stara ženska sou prjatle.

Tko ja tori na božjih potih. Lde uganja jo use sorte praznoverstva, pa tud take rči, k jm rečemo grehi. Gutov dubičk imajo kramarji ja take romarske cerkle. Tko ja bvov ja tko ustane!

TO IN ONO IZ ŠMARKE OKOLICE.

Sv. Štefan pri Šmarju v avgustu.

Pri nas je v pondeljek 2. t. m. med silno nevihto padala toča v debelosti drobnih lešnikov. V nekaj minutah je ponekod tla popolnoma pobelila. Največ škode je napravila v vinogradih, kjer nam je vzela gotovo nad eno četrtino pridelka.

Kar na lepem brez nevihte je udarila v soboto 7. t. m. strela v vinogradsko poslopje g. Antona Volavška, ki je popolnoma zgorelo. Ostale so samo stene. Drugega dne je močni naliv istemu posestniku odnesel del vinogradov v dolino. Nesrečnik ima velikansko škodo.

Pri Sv. Ani na Babni Gori so dobili zvon, težak 240 kg. Zvon je seveda bronast. Za denar, katerega je bilo treba odšteti za ta mali zvon, bi lahko imeli dva železna zvona. Prebivalstvo se je že naveličalo neprestanega beračenja. Prvič se je nabiralo za novo uro pri farni cerkvi, potem za novo nebo, za nov lesteneč, za dva zvonova v farni cerkvi, za delavce pri spravljaju zvonov v zvonik, za zvon pri Sv. Ani, kakor smo že rekli, in za popravilo šentjanske cerkve. Komaj so spravili zvon v zvonik Sv. Ane, se že prosjači za drug zvon in za neko cvetje. Naše ljudstvo je ubogo in ne more prenašati takih stroškov.

Vedno deževje je glavno občinsko cesto v Finskem tako pokvarilo, da ne more nihče več voziti po njej. Sresko poglavarstvo naj opozori župana, da se že enkrat zbudi in dá popraviti cesto v toliko, da bo po njej mogoč vsaj delen promet. Ker plačujejo občani občinske doklade, mislijo, da so upravičeni zahtevati popravilo te edine zelo prometne ceste v občini.

ŽENSKI VESTNIK

HREPENENJE PO UGAJANJU.

Ženskam se zelo pogostokrat očita, da vse preveč hrepene po ugajanju. Ta očitek prihaja seveda od moških, ki bi pa gotovo tudi ne bili zadovoljni, če bi ženstvo ne polagalo nikake važnosti na svojo zunanost. Sicer pa končno tudi moški niso popolnoma prosti te slabosti.

Kaj pomeni v temelju hrepenenje po ugajanju? Ali je to kaj slabega? Bistvo človeškega življenja obstoja v neprestanem poskušanju napraviti se priljubljenega ter se pokazati tako telesno kakor duševno od svoje najboljše strani. Oni, ki se sami izključujejo od tega, so bolehn ali pa nesrečni, ki jih je življenje tako zelo razočaralo, da ničesar več ne pričakujejo od svojega sočloveka.

K sreči je takih ljudi prav malo. Ni vsakomur dano, da bi se mogel zapreti pred vsemi ljudmi in se od njih popolnoma ločiti. Pretežna večina ljudi je navezana na občevanje s svojimi so-ljudmi, če tudi mogoče ne najde na tem mnogo veselja.

«Obleka stori človeka,» pravi star pregovor. Zunanja eleganca je potrebna tako v poslovnem kakor v družabnem življenju in odpre marsikatera vrata, olajša navezanje mnogih stikov. Ako velja to za moške, velja isto v mnogo večji meri za ženske, pri katerih zunanost nedvomno igra vlogo, ki se ne sme podcenjevati. Ali naj torej obsojamo baš žensko, če hrepeni po tem, da bi s primernimi oblačili poudarila svojo zunanost ali da bi tudi spretno zakrila kakšne telesne napake?

Hrepenenje po ugajanju ni samo priporočljivo, temveč celo nekaka socialna dolžnost, katere izpolnitev ni v prilog samo prizadeti osebi, nego tudi njeni okolici, ki pride z njo v dotiko. Saj pravi izrek: «Ako se roža krasi, krasi s tem tudi vrt.» Ali nima vsak človek rajši opravlja s prijaznimi in čednimi ljudmi?

Ako se gojenju zunanosti pridružita še duša in sree, ako razume ženska reči pravo besedo na pravem mestu, priboriti si simpatije, priboriti si srca, ali se naj teh uspehov sramuje? Ali ni prava srčna tolažba v tem času, ko borba za obstanek oblikuje življenje vedno bolj v smer mrke resnosti, srečati bitja, ki prinašajo malo solnčnih žarkov v temno vsakdanost? Hrepenenje po uga-janju je torej samo priporočljivo, ako se ne pretirava in se izvaja v pravi meri ter z okusom.

Jabolčni zavitek. Napravi vlečeno testo iz moke, kavne žlice soli in mlačne vode. Ko je testo počivalo vsaj pol ure, ga razvleci, potresi z drobtinami, sprazenimi v presnem maslu, z zribanimi jabolki, sladkorjem in cimetom, ga zavij od dveh strani, pomaži z jajcem in speci na pločevini. Na jabolka lahko potreseš tudi rozin in limonovih olupkov. Drobline lahko tudi potreseš, ne da bi jih prej pražila.

Krompirjev štrukelj. Napravi navadno vlečeno testo. Nato vmešaj tri rumenjake, 2 žlici sladkorja, da dobro naraste, dodaj 2 vroča. skozi sito pretlačena krompirja in prav rahlo primešaj trd sneg in 3 beljakov. Potem razvleci testo, pomaži ga s smetano in peci. Pečenega razreži, potresi s sladkorjem ter daj takoj na mizo.

Štrukelj s suhimi češpljami. Napravi navadno vlečeno testo. Nato operi suhih češpelj, jih malo prekuhaj, odstrani jim koščice, jih razreži na koščke ter potresi s cimetom, klinčki in z žlico sladkorja. Potem razvleci testo, ga potresi z drobtinami, sprazenimi v presnem ali kuhanem maslu, in s češpljami ter poškropi z vodo, v kateri si kuhala češplje. Zavij ga rahlo skupaj, položi v podolgasto ponev, polij malo z mlekom ali pomaži s presnim maslom ter peci. Pečenega razreži na koščke in potresi s sladkorjem.

Kako napraviš vreče trpežnejše. Vzemi kakih 14 litrov vode, vrzi vanjo kakšen kilogram zdrobljene hrastove skorje, deni nad ogenj in pusti, da se dobro skuha. V to raztopino deni platno, iz katerega nameravaš sešiti vreče in ga pusti v njej kakih 20 ur. Nato potegni platno iz raztopine, operi ga v čisti vodi in ga daj sušiti. Če ravnaš s platnom na ta način, se navzame one snovi, ki se nahaja v hrastovi skorji, to je čreslovine ali tanina. Vreče, izgotovljene iz takega platna, ne spletnijo zlepa, so trdnije in trpežnejše.

Čiščenje oken. Najprej očisti okna prahu s čisto sukneno cunjjo. Potem pripravi v primerni posodi plavilo kakor pri pranju, operi s tem okna, posuši jih s čisto sukneno cunjjo ali jele-njim usnjem in končno jih obdrzni s časopisnim papirjem, ki si ga zmečkala v kepo. Pozimi daš mesto plavila v vodo špirit, ker s tem lažje posušiš steklo; drugo napraviš kakor gori navedeno.

A pack of French cigarettes, tilted to show the front and side. The brand name "French" is prominently displayed in a stylized font on the front. The pack has a textured, possibly woven, appearance.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

Žena stavka.

Ožbovt: «Kaj si danes tako kisel, Melhijor?»

Melhijor: «Ker ne maram kupiti ženi obleke, imamo doma jedilno stavko.»

Ožbovt: «Ali tvoja žena noče jesti?»

Melhijor: «Ne, ampak kuhati noče.»

Listnica uredništva

Stranice. Ker stvari ne poznamo natančneje, vam tudi ne moremo dati pravega nasveta. Obrnite se na odvetnika, ki mu morate celo zadevo natančno pojasniti.

Srednja vas. Mi počasi pregledujemo in objavljamo dopisane spise, katerih imamo za preko d v e leti. Zato ne vemo, kdaj bo Vaš spis prišel na vrsto. Žal ne moremo vsem naenkrat ustreči.

Podčetrtak. Dopis pride prihodnjič. Kadar pridete v Ljubljano, prosim, da se oglasite v uredništvu.

MALI OGLASI

Jajca, svinjsko mast.

Maslo, zabelo, suhe gobe, ter vse poljske pridelke ku-
puje vedno po najvišjih dnevnik cenah trgovina me-
šanege blaga Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.
193

Učenca

Za usnjarsko obrt sprejme Ivan Jeglič na Grosupljem.
194

Ugodno prodam dva bencinmotorja.

ležeča, 8 Hp in 10—12 Hp, 4cilindrski motor 50 Hp,
cirkularno na vozu z bencin motorjem 3 Hp in eno
diktenhobelmašino. — M. Kastelic, Ljubljana, Za gra-
dom 3.
197

Lovska puška.

dvocevka, kaliber 16 mm, v dobrem stanju, je naprodaj.
— Pojasnila daje Karel Kobalč, Podčetrtak.
195

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

Veleučeni gospod doktor J. Rahlejev

v Beogradu.

Obveščam Vas, da je moja hčerka takoj, ko smo
jo začeli zdraviti z Vašim zdravilom, čutila mnogo
manj trganje v členkih. Zato sem takoj priporočala
cenjeno Vaše zdravilo „Radio-Balsamika“ drugim, ki
bolujejo od revmatizma v kosteh. Moja hčerka je dva
meseca nepremično v postelji ležala, a danes je po
uporabi prve steklenice Vašega zdravila vstala, za
kar dajem hvale Bogu in Vam: Ko popolnoma ozdravi,
bom Vaše cenjeno zdravilo priporočala potem častnikov.

Hvaležna beležim s spoštovanjem

Antonija Zoretič, Jelenje h. št. 2.

Zdravilo „Radio-Balsamika“ izdeluje, prodaja
in razpošilja proti povzetju laboratorij „Radio-
Balsamika“, Beograd, Kosovska 43,

Par čevljev zastoni

po lastni izbi

dobi vsak
deseti kupec
pri

„DOKO“ LJUBLJANA, Prešernova
ulica št. 9, na dvorišču.

Poleg tega pa kupite tu najboljšo obutev,
izdelano ročno v lastni tovarni.

TRI za namakanje perila

je lahki, zrnasti, beli prašek, kateri se raz-
topi tudi v hladni vodi in enako deluje!

Tri olajša pranje.

Tri razkroji nesnago.

Tri beli, pa ne razjeda tkanine!

**Stane malo,
nudi mnogo!**

Pozor!

Zdravniki, bolnice, tovarne, mehaniki, železničarji, kolesarji,
gostilničarji, kavarnarji, krojači, šivilje itd. 192

Najmoderneje opremljeni galvanični zavod tvrdke

„ORGANIZATOR“, d. z o. z., Celje, Lava 9,

ponikluje in pobakruje

vsakovrstne predmete iz kovin, tudi stare obrabljene, oluščene in zarja-
vele, kakor gostilniško opremo, pepelnike, nože, vilice, nastavke, dele koles, šivalnih
in pisalnih strojev, kirurške instrumente, kljuko, ročaje, vijake, otroške vozičke,
tehnične aparate, vojaško orožje, cerkvene predmete itd.

Izvršba zajamčeno strogo solidna in hitra.

Sprejema in odpošilja se tudi po pošti ali železnici.

Pozor!